

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XV.

Ljubljana,

13. V. 1965

Številka 13

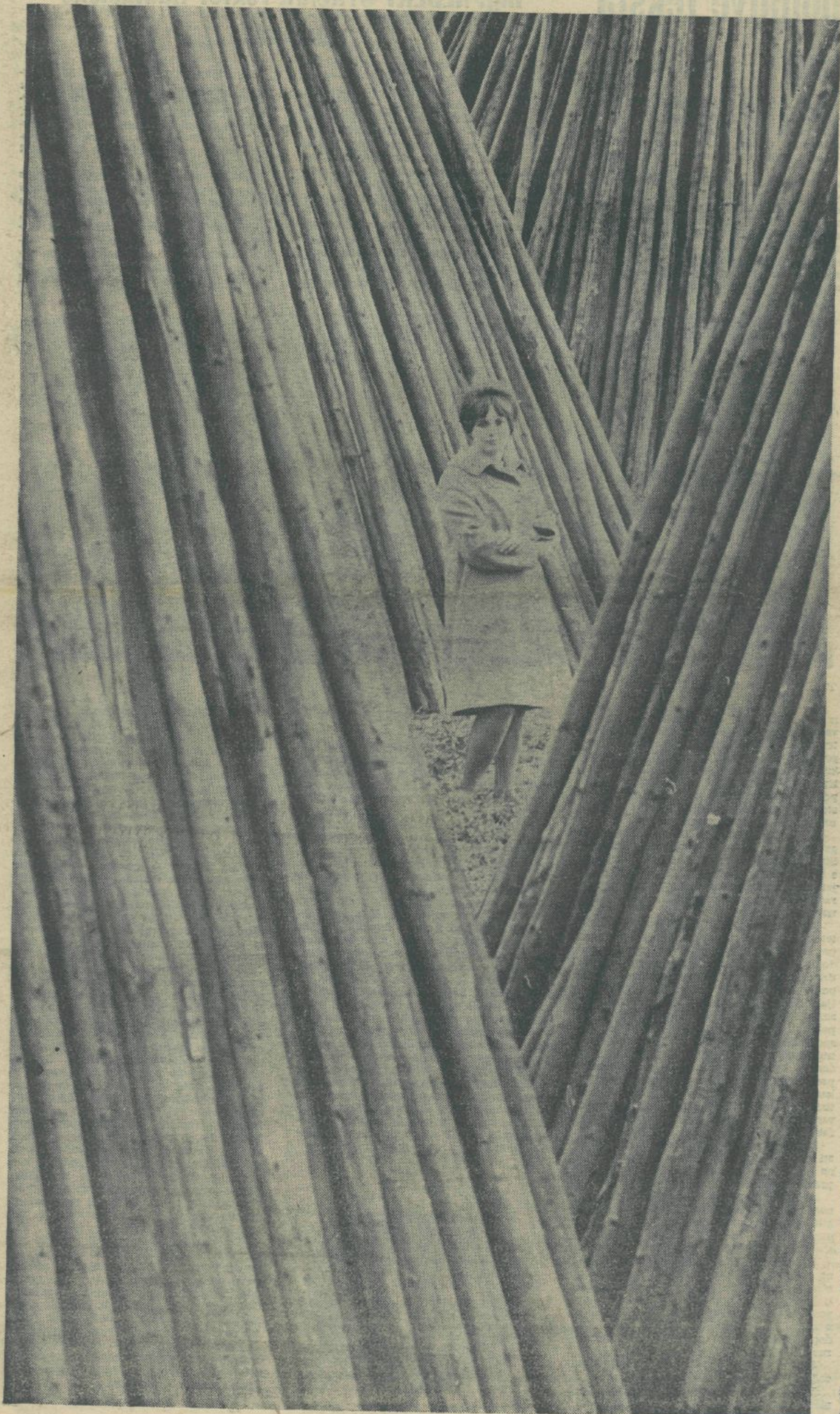

Foto: Joco Znidarsič

Festič

Ob dvajseti obletnici osvoboditve čestitamo vsem bralcem in sodelavcem Tribune

Objavljamo spremembe in dopolnitve teksta resolucije, ki so jo sprejeli na skupščini zveze študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov »kot osnovo za poenotenje najrazličnejših pogledov na rezultate dosedanjih reformiranih posegov, ker je to poenotenje prvi pogoj za uspešnost nadaljnega uvajanja reforme.

Istočasno tudi objavljamo nekaj važnejših misli iz daljših diskusij rektorja ljubljanske univerze tovariša inž. Alberta Struna, sekretarja UK ZKS tovariša inž. Marka Bulca, študentov Orečnika in Branka ter celotno diskusijo Rastka Močnika.

Spremembe in dopolnitve teksta resolucije

V prvem poglavju resolucije Samoupravljanje — osnova angažmaja je zadnji stavek v tretjem odstavku dopolnjen in se pravilno glasi:

»Študent je bistveno zainteresiran za pogoje na fakulteti, za modernizacijo študija, za sodelovanje pri izvajanju reelekcije, za pogoje v študentskem domu itd.«

V drugem poglavju resolucije Reforma na začetku poti je prišlo do večjih sprememb. Tako se dopolnjena točka v četrtem odstavku pravilno glasi:

»4. znanje večine diplomiranih je v glavnem informativnega značaja; kar pa nikakor ne pomeni premajhne obremenjenosti študentov, nasprotno; ta obremenitev je prevelika, ker je nesmotrna. Zapoštevajo fundamentalnih študijev pomeni razvednotenje univerze;«

Skoraj popolnoma pa so spremenjeni, oziroma drugače ali natančneje formulirani očitni vzroki, ki jih danes lahko na osnovi določenih izkušenj ugotovljamo, da izhajajo iz reformiranih aktov in da je rezultat reforme neadekvaten materialnim naložbam, predvsem pa naporom, ki so v to vloženi. Popravki so vnešeni od osmega odstavka naprej v drugem poglavju resolucije.

— v še vedno prenizkih materialnih in finančnih sredstvih, ki niso zadovoljila materialnih potreb (to velja posebej še za umetniške akademije);

— v neizgrajenem sistemu materialne oskrbe študentov;

— v dejstvu, da je bilo premalo storjenega v pogledu stimuliranja študija, dviga aktivnosti študentov na višji nivo, intenzivnejšega dela in afirmiranja v izgrajevanju družbenega ugleda tistih, ki dosegajo uspehe pri študiju;

— v premajhni odgovornosti velikega števila študentov, ki v primeri z ostalimi kolegi pač nimajo opravičila za svoje ne uspehe pri študiju;

— v občutnem prepadu med znanjem, pridobljenim v srednji šoli, in med zahtevami univerzitetnega študija;

— v pomanjkljivem poznavanju prakse, za katero in v imenu katere se organizira sistem visokega šolstva. Univerzitetni učitelji so sposobni sami prejeti odgovornost v pogledu formiranja profila diplomanta. Zato bi bilo prav, da prepustimo odločitve, recimo o tem, ali bodo nekje ohranili stopenjski študij ali ne, samim fakultetam.

V sklop teh problemov se navezuje potreba po organizaciji sistema permanentnega šolanja;

Drugi odstavek »študijskih kriterijev« se ob dopolnilnem zadnjem stavku glasi takole:

»S tem pa je povezano nadaljnje izpopolnjevanje seminarskega dela, ki edino nudi možnost, da se študent afirmira preko svojega dela — študija. Smatramo, da je možnost organiziranja seminarskega načina študija v večini primerov večja, kot pa to kaže realizacija.

Menimo, da bi lahko s tesnejšim sodelovanjem z učitelji, posebno pa asistenti, pri organizaciji seminarjev dosegli večje uspehe.

UO ZSJ je svoje stališče do aktualnega problema reelekcije izpopolnil s tekstom, vzetim iz referata, ki ga je imel na skupščini Jaroslav Mihelač:

»Naše stališče v pogledu akutnega problema selekcije je v naslednjem. Problem je treba začeti reševati že v srednji šoli in sicer na te načine:

1. učni program srednjih šol je treba približati in prilagoditi zahtevam univerze.

2. uvesti je treba več oblik usmerjevanja dijakov v bodoče poklice. Tu mislimo predvsem na razne interesne dejavnosti, izdajanje primernih publikacij, ustanavljanje raznih krožkov, seznanjanje dijakov z načinom študija na univerzi ter s študijskimi programi posameznih fakultet.

Vse to bi bilo treba uvesti najkasneje v zadnjih dveh letnikih srednjih šol in to pomeni nujno potrebno modernizacijo

sistema srednjega šolstva, pri čemer mora pomembno vlogo odigrati univerza. Druga faza naj bi bila v obdobju med končano maturo in vpisom na ustrezno fakulteto. Tu bi morale imeti bistveno vlogo poklicne svetovalnice, po drugi strani pa tudi že fakultete. Naš predlog za to drugo fazo je: pred vpisom na ustrezno fakulteto bi bilo treba kandidate preskusiti predvsem iz področij, ki jih bodo pri študiju srečali. To bi bilo izvedljivo s sistemom izpitov, ki pa ne bi bili selektivnega, temveč usmerjevalnega značaja. Po končanem izpitu, ki ne bi smel trajati formalno dve uri, temveč realno potreben čas za spo-

TRIBUNA — Foto: Tine Križnar

znanje kandidata, bi se kandidatu svetovalo, ali naj se vpiše na določeno fakulteto ali naj raje izbere drugo, kjer bo njegov študijski uspeh uspešnejši. Te preizkušnje nikakor ne bi smele biti selektivne; če bi kandidat kljub temu, da ni pokazal zadovoljive sposobnosti za to vrsto študija, želel na tej fakulteti študirati, mu tega ne bi smeli onemogočiti.

Pri tej drugi fazi pa pridemo do novega problema, ki se ga običajno ustrašimo. Stroški! Res, v zvezi s tem bi nastali s tem precejšnji stroški. Toda če primerjamo veliko družbeno škodo, ki nastaja zaradi velikih odstotkov osipa, so ti stroški neprimeroma manjši.

Tretja faza je izključno interno fakultetnega značaja, tu mislimo predvsem na precizno izdelan program kolokvijev po določenem sistemu, v prvem pa tudi v drugem semestru. V prvem semestru bi po določenem programu študentje opravljali kolokvije, ki ne bi bili selektivnega značaja, temveč bi študentom predvsem pokazali njihov dosednji uspeh in jih spodbudili k nadaljnjemu še uspešnejšemu študiju. V drugem semestru pa bi študentje opravljali kolokvije iz ključnih predmetov, ki bi bili selektivnega značaja, kar pomeni, da bi ti kolokviji izločili vse tiste, ki so se iz kakršnih koli neresnih vzrokov in namenov vpisali na določeno fakulteto.

Zadnji stavek (v prvem odstavku na šesti strani) se z vrinjenim stavkom »kakršna je bila prakticirana v lanskem letu« pravilno glasi:

»Smatramo namreč, da metoda političnega pritiska na štipenditorja, kakršna je bila prakticirana v lanskem letu, ni primeren način za permanentno reševanje socialno materialnega položaja študentov.«

Drugi odstavek (šesta stran): »Načelno ne nasprotujemo razpisovanju kreditov s strani delovnih organizacij, v kolikor so ti krediti brez negativnih konsekvenc za posameznika in skupnost«, je dopolnjen z naslednjim tekstom: »To se pravi, če dopolnjujejo, ne pa nadomeščajo osnovni znesek štipendije.«

Pri vprašanju posojil sta nastali dve večji spremembi.

Prva: — da se podpirajo naporu tajništva univerze in univerzitetnega sveta

(te določitve v predlogu resolucije ni bilo!), da bi se ustanovili pri Univerzi in pri vseh fakultetah samostojni referati, katerih dolžnost bi bila zasledovanje socialno kadrovskega položaja študenta.

Druga: Prvotni sklep, ki je bil v predlogu resolucije, da institucija samopomoči v današnji obliki ni več primerna in se

zato ukine, spremenjen v toliko, »da institucija samopomoči v današnji obliki ni več umestna, zato se skupščina odloča, da preda fakultetnim skupščinam v presojo, da se odločijo, ali bodo vsaka zase zbirale in v kakšni višini sredstva za sklad samopomoči.

T. V.

Ing. ALBERT STRUNA, rektor ljubljanske univerze

Moje pripombe ne bodo zadevale vprašanj načelno, ne bodo nekakšne deklaracije, ne bodo nič uradnega — če smem tako reči — bodo pač moji osebni vtisi in morda tudi moji osebni nasveti o zadevah, ki so najbolj problematične. Imam rahel vtis in pomislek, da je število nalog, štirina nalog, ki so pred nami in vami, da so velike in zelo pomembno je, da se te naloge začnemo z znanimi besedami treba je, treba je in zopet treba je. To poznam iz prakse, da je teh potreb veliko preveč, da bi se jih lahko le nekaj oziroma delno izpolnilo, ali pa tako malo — oprostite — da se nikjer nič ne pozna. Oprostite, da vključim v ta svoja mnenja

Prav tako pomembno se mi zdi vprašanje študentskega naselja, discipline in vseh z disciplino povezanih težav. Tu oddim tudi dokaz, da ste navedli vprašanje, ki ga je treba dokončno in za vselej rešiti. Priporočam, da bi se vseh teh vprašanj lotili z vso energičnostjo in jih tudi dokončno rešili.

Dovolite mi še nekaj mojih pogledov oziroma mojih informacij o tej zloglasni reformi, ki je tako prav prišla, da lahko dokazuje neuspehe. Ampak ne pozabite, da je bila majhna produktivnost na univerzah že zdavnaj znana in da ni bil kakšen nov izum. Niti ni dosežek, ali pa posledica tako imenovane reforme. Mi smo že leta 1958 ugotovili, da traja štiri letni

nekaj tiste spontane filozofije, kakor je bila imenovana.

Rad bi vam povedal, da ima tudi tehnika svojo spontano filozofijo in ta tehniška filozofija pa nahaja svoj poudarek vselej in povsod v najboljšem izkoristku, »eta« mu pravimo pri nas na fakulteti za strojništvo in ta eta naj velja za človeka in za stroj. Kako naj dosežemo najboljši uspeh pri delu, pri sebi in pri stroju. To je v knjigah na široko razpravljano in morda teh knjig osebno nisem videl toliko, kolikor sem se naučil pri uspehih in neuspehih, to vem iz izkušenj. Zato mi dovolite, da vam svetujem; v praksi, npr. v tehniki je tako, da pri širini in velikemu številu nalog vselej delamo tako, da zagrabimo najvažnejše in tisto dokončno rešimo, da je enkrat za vselej rešeno. V vašem primeru je pri tej širini in pri številu nalog, ki ste si jih zadali, prav velik poudarek dajal svetu letniku. Ker pa smo o tem že preveč govorili, ne bi hotel poudarjati, da se mi zdi v vaši resoluciji tista stilizacija nekoliko enostranska in da se s prispevkom diskusij niti popolnoma ne ujema. To je vseeno — vsaj zame. Vam pa bi priporočil, da bi se res najbolj energično posvetili rešitvi tega vprašanja in bi potem, kakor je to v praksi, v tehniki in v življenju velikokrat cela vrsta ostalih nalog kar samodejno postala rešena. Teh pa ne bi bilo toliko, če bi bila ta osnova res prav rešena.

redni študij po načrtu v resnici na različnih fakultetah različno, toda najmanj povprečno 7 do 10 let. Vzroki so takrat kazali, da je na fakultetah preveč teorije in da se šolajo strokovnjaki splošnega tipa. Potem se je zaradi tega teorija črtala, pa so se uvedli, morda ne povsod — nekje v povprečju to velja — predmeti specialnega značaja, strokovni predmeti. Tako imam podatek, da se je na neki fakulteti od 94 odstotkov teoretičnih predmetov ta odstotek zmanjšal na 48 odstotkov, če je bilo to prav — pustimo — vsekakor se je to zgodilo. Potem pa smo leta 1960 doživeli velike spremembe, ki so se imenovale ekspanzija visokih šol, višjih šol, stopenjski študij in po štiriletnih zkušnjah je to stanje postalo delikatno in je za nekaj časa konzervirano zaradi tega, ker so statuti tudi že konzervirani.

V razpravah o reformi je vselej in vedno bila samo poudarjena prva stopnja in ta neštudijozno prevzeta prva stopnja. Imel sem priložnost, da sem moral povedati, da prve stopnje na ljubljanskih tehniških fakultetah nikakor ni narekovalo neko slepo nagnjenje k ubogljivosti ali upoštevanje določenega pritiska. Odločena je bila prav gotovo skrb za razvoj in napredek naše industrije, tako da bi številčno in kakovostno ojačali visokokvalificirani kader, da sta napredek in razvoj industrije vezana na visokokvalificirani kader, da ga pa v resnici potrebujemo, mislim, da danes vemo bolj kot kdajkoli, zato mislim, da smo to skrb pokazali prepozno in da je to zakasnela ugotovitev. Drugo vprašanje pa je, če nam je to seveda uspelo, ampak te skrbi nam naj nihče ne zameri, kaj smo pa mogli in kaj smo še lahko dokazali.

Kot rezultat bi omenil, da smo na svetu uprave univerze 22. marca ugotovili slabe študijske uspehe. To zopet ni nič novega, en mesec pred nami je isto ugotovila skupščina zagrebškega vseučilišča. Gre za osip, za zaostajanje, razmere diplomiranih in vpisanih ne zadovoljuje, rezultati pri izpitih so slabi in da veste, zagrebška univerza s ponosom poudarja, da ni v celoti prevzela, ali zelo malo, ali pa sploh nič reforme študija. Kdo je potem kriv, reforma verjetno ne.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ing. MARKO BULC, sekretar UK ZKS

»Pri nas se postavlja vrsta konkretnih vprašanj — ki danes sicer tu niso bila obravnavana — to je predvsem vprašanje I. stopnje in višjih šol. Stališče univerze je, da mora sleherna fakulteta, ne zaradi odnosa Maribor-Zagreb, temveč zaradi potreb naše družbe, na katere pa morata enako odgovoriti Ljubljana in Maribor, ugotoviti, kakšen naj bo položaj prve stopnje. Ni potrebno, da bi imeli prvo stopnjo povsod, tam pa, kjer je, naj bo dobra. Potem je treba v tvornem odnosu z Mariborčani in ostalimi višjimi šolami in fakultetami zunaj Slovenije ugotoviti, kakšen naj bo položaj višjih šol in prve stopnje. To velja tudi za odnos med prvo in drugo stopnjo, ker ne gre samo

za to, ali so izpitni pogoji potrebni ali ne, ali je diploma potrebna ali ne, ampak gre za njen položaj nasproti celotnega spleta vprašanj, ki se postavljajo v zvezi s prvo stopnjo in višjimi šolami nasploh. Pri tem verjetno ni prav ugotavljati, kot večkrat slišimo, da praksa potrebuje eno, drugo pa ne, ker potrebuje praksa v resnici tako dobre strokovnjake prve stopnje kot strokovnjake druge stopnje. To je predvsem odvisno od stopnje osveščenosti in občutenosti potreb v naši praksi, v našem gospodarstvu, za katerega pa vemo, da je silno različno dojetje. Imamo vrsto gospodarskih organizacij, ki ne marajo prvostopenjskega diplomanta, ker po njihovih, dostikrat zelo primitivnih sklepih

oba zažirata plačilni fond neopravičeno, skratka, naša praksa ima vsa mogoča stališča in bilo bi se najbrž pretirano zgovarjati, ko obravnavamo prvo stopnjo, samo na stališča nekaterih ljudi v tej praksi. Prav zato mislim, da ne drži tista ugotovitev v resoluciji, da so reformo povzročili kadrovske referenti v naših delovnih organizacijah, saj v resnici delovne organizacije takrat sploh niso imele kadrovske referentov, ampak so jih dobile šele v zadnjih dveh ali treh letih.»

»Še en faktor je, ki se mi zdi, da je izredno potreben, ki pa smo ga na univerzi že začeli izvajati in ki stoji pred nami — to je problem kadrov. Če je reforma dosedaj kaj naredila, je to prav gotovo na področju kadrov. Če smo se lahko zadovoljili pred desetimi leti, da so na univerzo prihajali vse mogoči profili ka-

drov in da habilitacija ni bila imperativ, temveč da je bilo dostikrat strokovno znanje zadostno, potem ta čas ta imperativ postavlja nove naloge. Menim, da bo potrebno na novo postaviti problem kvantitete, ker je na ljubljanski univerzi še vedno obrnjena piramida, to se pravi, da imamo več rednih profesorjev kot asistentov. Takšen položaj pa je nemogoč. Drugo dejstvo je, da je naš sestav relativno star in da bo za profesorji, ki bodo odšli v pokoj, precejšen vakuum. Seveda se ob tem zastavlja problem reelekcije in habilitacije, mogoče celo problem habilitacije v prihodnje, za kar smo storili zelo malo, oziroma skoraj nič. To potrjuje dejstvo, da najdemo za vsako razpisano mesto ustreznega strokovnjaka in da je rekrutacija iz proizvodnje ali minimalna ali pa je skoraj nič.»

● AKTUALNA POLEMKA ● AKTUALNA POLEMKA ● AKTUALNA POLEMKA ● AKTUALNA POLEMKA ● AKTUALNA POLEMKA

Grešne misli o enakopravnosti naših narodov

književniki) samo Obradović, Karadžić, Gaj in Njegoš za 19. stoletja, pa še Stanković in Andrić za 20. stoletje. Njihova ime na zasledimo v poglavju Ars et letres, ki je preglednica za umetnike vseh kulturnih narodov oziroma držav za vse čase... (Tomaž Pavšič, Delo, torek, 27. aprila 1965).

Sram me je. Sram, da sem Slovenec, neznatni sin še bolj neznanega naroda, ki ga zdaj (prvič slišim) ne priznavajo niti za kulturnega. Sram me je, ker sem v Prešernovih in Cankarjevih delih doslej našel toliko vrednot, ki jih pa očitno nimata — mi Slovenci si jih brez dvoma samo umišljamo, ker se želimo postavljati ob kulturni bok drugih balkanskih narodov, Srbov, Hrvatov. Ker nekoliko poznam tudi literarno zgodovino, se mi nehote vsiljuje dve podobi, ki ju prav tako nehotite primerjam: Gaj in Cankar. Gaj kot književnik in Cankar kot književnik. In prva podoba se mi neizločno razvedeni, medtem ko se druga visoko vzpenja, prva podoba me ne prepriča, ker Gaj kot književnik ni napisal ničesar kvalitetnega, Cankarja pa vendar prištevamo med evropske duhove njegovega časa. Ker Cankar je napisal... vsakdo ve, kaj je napisal, še bolj pa vsakdo ve, kako je napisal. Zato se mi ne zdi razumljivo, da Gaj, ki za moje pojme vendar ni književnik, ampak pravopisarski in literarni organizator, zavzema v francoskem leksikonu mesto enega najboljših jugoslovanskih književnikov 19. stoletja. To ni samo nepravilno, to je poniževalno.

Druga nehotena komparacija se mi vsiljuje ob Prešernu in Njegošu. Nič nimam proti Njegošu, tu je razpon znatno manjši, skoraj da ga ni; cenim Gorski venec, a nihče mi ne more ubraniti, da ne bi cenil tudi Sonetnega venca. Zato se čudim, da lahko Njegoš velja za enega največjih pesnikov 19. stoletja, nima pa takšnih kvalitet Prešeren, ki vendar Njegoša na več načinov nadkriljuje. Enake komparacije bi lahko izvedli tudi z ostalima avtorjema: Karadžić, Obradović, Karadžić, kolikor vem, ni bil umetnik, ampak vse kaj drugega, prav tako Obradović. Toda brez dvoma: Karadžić in Obradović sta Srba

in ker sta Srba, je vsako nadaljnje razglabljanje prenapeto.

Tomaž Pavšič na koncu svoje beležke pravi, da se moramo Slovenci pobrigati, da prideta Prešeren in Cankar v tako pomembno publikacijo — toda kako se bomo pobrigali: sedež jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti je v Beogradu in ta ustanova predlaga svoje velike moze v leksikone. Jugoslovanska akademija pa Prešerna in Cankarja brez dvoma ne priznava, zato ju tudi ni predlagala. Da ne bo nesporazuma: nič nimam proti temu, da je sedež akademije v Beogradu, hočem pa na vsak način, da ta akademija ne zavzema omalovažujočega odnosa do drugih narodov, ker s tem izgublja svoj namen in podpira hegemonistične težnje.

Ker sem za enakopravnost narodov, ker smo vsi za enakopravnost narodov, saj ju tudi deklariramo, me boljje takšna hotena nesoglasja, ki nas počasi žrejo in razdvajajo. Na zadnjem kongresu književnikov v Titogradu je prišlo do škandala ravno zato, ker posamezniki niso mogli brzdati svojih narodnostno superiornih teženj in so bili nekateri (kaj nekateri, večina) zavoljo tega prizadeti. A na takšnih množičnih manifestacijah se narodnostna trenja za čudo hitro in uspešno ublažijo, medtem ko v vsakdanjih odnosih poganjajo globoke korenine.

Sem za to, da je srbohrvaščina tudi uradni jezik v vojski, kadar pridem v Beograd, zmeraj govorim srbski (»da me čitav svet razume«), zmeraj pa me zaboli, kadar mi Srb na ljubljanskih ulicah očita, da nočem govoriti v njegovem jeziku. Pri nas noben Srb nikoli ne govori slovensko. Opisal bom značilen dogodek, ki se je pred določenim časom pripetil v restavraciji Nebotičnika.

Dva Srba sta sedela pri mizi in sta bila (brez zlobe) pijana. Ko sta poklicala natakarka in ju ta ni razumel, kaj želita pojesti, ker je natakarka pač Slovenec, ga je eden nahrulil:

»Ne pravi ti iz mene budalu, čoveče. Ako ne razumeš srpski, zašto si onda kobobar?«

Natakarka se ni vznemirila, dostojanstveno je pojasnil, da smo v Sloveniji in da ni njegova dolžnost, govoriti srbski.

»Što si kazao? Zapamti, čovek, nismo ovde u Sloveniji, ovde je Srbija i ti treba da govoriš srbski. Ovde je Srbija,« se je ozrl naokoli in udaril po mizi, »i zašto vi, ljudi, govorite slovenski? Treba da govorite srpski.«

Natakarka je vztrajal, dokler ga Srba nista začela psovati, nato je stopil po bližnjega miličnika, nastalo je majhno prepiranje, ki pa ga je kranjski hrust v uniformi kmalu ukrotil in oba vročekrvneža spravil na hladno.

Ljudje so ostali tihi in zamišljeni. Vsakdo je v tem dogodku odkril majhno resnico.

Ne vem, zakaj se po eni strani tako trudimo, da bi okrepi sodelovanje na kulturnem in gospodarskem področju, po drugi strani pa se ločujemo ne le v vsakdanjih odnosih, ampak tudi na najvišji ravni. Obe vrsti prizadevanj si nasprotujeta in se medsebojno izključujeta, tako da ostajamo ves čas na neki mrtvi točki.

Prepričan pa sem, da so diskriminacijske težnje le domena nekaterih posameznikov, ki si našo narodno enakopravnost tako ali drugače napačno razlagajo ali pa se skušajo povečati — zavoljo manjvrednostnega kompleksa. Zato bo prav, če take primere ostro obsodimo, ne le mi, ki smo prizadeti, tudi oni, ki so krivi. Potrebno je le nekoliko dobre volje in — tveganja. Kajti vsak boj za integracijo je tveganje — lahko nam očitajo, da v resnici razdružujemo. Kaj je napisal Cankar, ki ni toliko vreden kot Gaj, Njegoš, Obradović in Karadžić?

Domovina, ti si kakor zdravje. Če bi vedel, kako malo bo včasih to res, kolikokrat bo njemu tako draga bratska ljubezen na tehtnici — ne bi najbrž tega nikoli napisal. Pač, napisal bi. Zato, ker je bil Cankar.

In tisti, v katerih je videl rešitev, so ga zdaj izobčili.

Kolo se obrača. In to veliko pomeni.

Evald Flisar

»... v znamenitem francoskem leksikonu Petit Larousse za leto 1965 žal še vedno ne srečamo niti Prešerna niti Cankarja. Od Jugoslovancev so tu omenjeni (kot

Jubilejni TV kiks

kor se je izrazil konferansje, »zelo posrečeno padala v čas med dvema praznikoma, prvim majem in 20. obletnico osvoboditve«. Ustvarjalci (ali jih smemo tako imenovati?) so najbrž menili, da jubilej oddaja že vnaprej zagotavlja popoln uspeh. Žal so se zmotili! To, kar smo videli v nedeljo, je bil popoln debakl, ki so ga sestavljali dilentizem, pomanjkanje okusa, nestrokovna in nedomiselnost napovedovalca in neiskrenost.

Člane Mladinskega TV kluba je vodila želja, da bi v enourni oddaji strpali čim več »živih« zanimivosti in »živih« spominov na 20. obletnico osvoboditve. V ta namen so se potrudili in poiskali celo tri dekleta, ki so se rodile na dan zmage, 9. maja 1945. O njihovem življenju, ki bi utegnilo biti zanimivo, nismo izvedeli ničesar. Prav tako niso povedale, kako same gledajo na dogodke pred dvajsetimi leti. Ena je izjavila, da je srečna, ker se je rodila skupaj s kolegicami (mislila je najbrž povedati, da je srečna, ker se je rodila istega dne), vse tri pa so bile zadovoljne: ena z osebnimi dohodki, ostali dve pa nasploh. S tem je bil zadovoljen tudi samozadovoljni napovedovalec.

Med ostale zanimivosti in spomine so sodelavci kluba uvrstili tudi Bojana Ada-

miča, ki je vzbujal vsesplošno spoštovanje, posebej še zaradi svojega »mojstrstva«. Z globoko pieteto prežetemu konferansjuju in vedoželjni mladini mojšter tudi ni pozabil razložiti, kako je prišel do svojega mojstrskega naslova. Sploh pa je Adamič suvereno obvladal celotno oddajo in edini prišel do izraza s svojimi šalami (?).

Sodelovali so še: tovariša Smole in Belopavlovič, dokumentarni film o sprejemu osvoboditeljev v Ljubljani, major JLA, ki je bil med osvoboditelji Ljubljane in mladi ljudje iz partizanskih krajev, ki so jih reporterji skušali prisiliti, da bi se spomnili dogodkov izpred dvajsetih let, kar pa kljub dobri volji intervjuvancev ni bilo mogoče, saj se je njihovo starostno povprečje gibalo okrog številk dvajset.

Oddaja ne bi bila vredna večjih besedi, če ne bi bila jubilejna in posvečena enemu največjih dogodkov svetovne zgodovine v dvajsetem stoletju: koncu druge svetovne vojne. Ze v osnovi je bila zgrešena. Postavili so jo v okvir nekakšnega prisiljenega domačega praznika, v ne vem katerem studiu »hiše« (ta izraz je konferansje v želji po čim večji domačnosti večkrat ponosno uporabljali). Oddaja

naj bi prikazovala stanje in mlade ljudi po dvajsetih letih. Prikazala pa je brezkrvne mlade obraze, ki so bili bolj dekoracije mojstra Adamiča, kakor pa živi in mladi ljudje pri dvajsetih letih. Zelo značilna za malomeščansko familiaren ton oddaje se mi zdita dva prizora, ki ju je ujela kamera mimogrede. Prvi: mojster Adamič ponuja TV pečivo mladim ljudem okrog sebe, češ, ne »ženirajte« se, čeprav nastopate na televiziji, in drugi prizor: isti mojster galantno pokloni dve rožici dvema poleg sebe sedečima dekletoma.

Ne nasprotujem jubilejem, čeprav vsak nosi v sebi značaj malikovalstva. Gre za način, kako proslaviti nek jubilej, da se proslavljanje ne bo sprejrgo v burko. Kljub temu se moramo TV studiju zahvaliti, da nam je omogočil videti zanimiv dokumentarni film, ki ga sicer ne bi. To pa je tudi bila edina dobra točka enourne oddaje.

P. s.: Ljubljanska RTV bo morala pomisliti tudi na svoj jubilej: jubilej TV kiksov.

Peter Baloh

Kakor vsakih štirinajst dni (kakor vsako leto...), tako smo tudi v nedeljo, 2. maja, gledali na TV ekranih Mladinski klub studia Ljubljana. Ta oddaja je, ka-

Nekaj načel revolucioniranja filozofske fakultete

V svojem prispevku bom skušal razviti nekaj načel, to je temeljnih teoretičnih izhodišč, na katerih naj bi po mojem mnenju zasnoval reformo filozofske fakultete. Ta načela iščem v našem družbenem gibanju in v našem konceptu graditve družbe, saj mislim, da ne smemo — in to velja danes bolj kot kdajkoli — gledati univerze izolirano od celotnega družbenega dogajanja; zato tudi uporabljam v naslovu besedo »revolucioniranje«: res moramo revolucionirati univerzo v sklopu revolucioniranja celotne družbe; to je tudi smisel in namen naše univerzitetne reforme. Vendar pa smo v teku realizacije (vsaj doslej) nekako pozabili na bistveni namen reforme in smo jo omejili na nekatere zelo formalne in obrobne spremembe. Nam pa gre za temeljni prekrat filozofske fakultete, za preobrazbo, ki ne bo v svojem formalizmu vzpostavljala dualizma vsebine in oblike — zato govorim o revolucioniranju, ki ga hočem v svoji diskusiji načelno opredeliti.

Danes na Slovenskem večkrat slišimo, da mora visokošolski študij upoštevati ali izpolnjevati »potrebe prakse«. V tem izrazu pojem prakse največkrat uporabljajo v pomenu materialne produkcije, včasih dodajo še kako drugo produkcijsko sfero — vselej pa ostaja »praksa« v tem izrazu praktičistično pojmovana; na ta praktičizem kaže že to, da je odnos med visoko šolo in »praksom« izrazito enosmeren in je v njem visoka šola izrecno pasivna. Zagovorniki drugega stališča, ki skušajo preseči to enosmernost, menijo, da mora visoka šola res upoštevati potrebe »prakse«, da pa jih mora s svoje strani tudi razvijati, vplivati nanjo.

Sicer različni stališča imata nekaj skupnega: obe postavljata na eni strani visoko šolo, fakulteto — na drugi strani pa »praksom« ter nato iščeta med tema dvema poloma neki določen odnos. Iz tega sledi, da je fakulteta nekaj drugega kot »praksa«, da delo na fakulteti ni »praksa«.

Prav gotovo se tu srečujemo z vulgarnim, praktičističnim pojmovanjem prakse; to pojmovanje pa je samo nasprotni in opozicionalni pol nekemu drugemu

pojmovanju, ki pa ima »čisto« intelektualno dejavnost za edino (humano) človeško dejavnost. Vsebinsko obeh pojmovanj je ista — pristajanje na delitev dela na intelektualno in fizično — materialno — le akcent je različen.

Ti dve pojmovanji (ki sta zrasli in se razmahnili seveda vsako v svoji družbeni klimi) sta bili osnova dvema konceptoma univerze: eden izhaja iz prepričanja, da je samo »čista« intelektualna dejavnost svobodna in koncipira univerzo kot bivališče te edine svobode in kot kraj, kjer iščejo resnico (Humboldtov koncept); po drugem konceptu pa je namen univerze, da priuči študenta določenih spretnosti, da ga stremira v tehnika. Cilj je v obeh primerih dejavnost, ki jo z našega stališča lahko označim za hudo osiromašeno: prvi koncept vodi k izoliranemu »iskanju resnice«, drugi pa k tehničnemu izvajanju določenih funkcij.

Tako ne ena ne druga tradicionalna koncepcija za nas ni sprejemljiva. Zanimivo pa je nekaj drugega: že prej smo omenili, da ena koncepcija (tista, ki pravi, da mora univerza tehnično usposabljanje za prakso) v svojih dveh inačicah pojmuje fakulteto kot ancillo tiste družbene sfere, v kateri je po njenem možna edina resnična, konstitutivna, človeška dejavnost — ali pa vzpostavlja prodajno-potrošni odnos med družbo in fakulteto. Druga, »intelektualistična« koncepcija pa izloča fakulteto iz nesvobodne družbe in jo pojmuje kot kraj, kjer je po njenem možna edina resnična, konstitutivna, človeška dejavnost. — Prej smo rekli: vsebina je ista, samo akcent je različen. Kaj je isto? To, da obe koncepciji v vseh variantah ločujeta univerzo, fakulteto od družbe (pa naj jo postavljata pod ali nad njo).

Če pustimo zdaj koncepte ob strani in pogledamo dejansko stanje, lahko ugotovimo, da je zgodovinski položaj ljubljanske filozofske fakultete res takšen, da je ta filozofska fakulteta relativno precej izolirana od družbenih prizadevanj in da danes njen razvoj celo zaostaja za družbenim razvojem; to trditev bi se dalo ute-

meljiti z vrsto konkretnih analiz, tu naj opozorim samo na eno dejstvo: študentova dejavnost danes dejansko ni družbena: angažma študentov v družbenih problemih, ki je v zadnjem letu postal precej številni in relativno intenziven, je imel vsekoli ne-delaven značaj; ker se študent na temelju svoje osnovne dejavnosti, svojega dela — študija ni mogel integrirati v družbo, se je skušal vključiti vanjo onstran tega dela, zato je njegova integracija lažna, njegov angažma abstrakten in neefekten. Tako njegovo delo študenta ne konstituira kot družbeno bitje, njegova družbenost pa ni delovna in je zato lažna. — Studentov položaj torej na svoj način povzema izoliranost filozofske fakultete.

Ugotovljeno izolacijo lahko najjedrateje razložimo s tem, da razvoj integracijskih struktur na univerzi in na fakulteti zaostaja za integracijskimi procesi v celotni družbi. To zastarelo strukturo fakultete pa lahko revolucioniramo po mojem mnenju samo z neprestanim uresničevanjem neposrednega družbenega karakterja dela na fakulteti. Tako bo človek na fakulteti neposredno uresničeval svojo družbenost (prebival bo torej dosedanja izoliranost), obenem pa bo temeljno revolucioniral dejavnost znotraj same fakultete (prebival bo torej zasfarelno strukturo). To revolucioniranje pa je možno samo po samoupravni poti, saj prav samoupravljanje vrača človeku neposredno družbenost njegovega dela in to delo konstituira kot celovito družbeno prakso. Samoupravljanje je tako bistveni element revolucioniranja fakultete, to »notranje« prestrukturiranje fakultete pa je obenem tudi njeno »zunanje« integriranje v družbo.

Če postavimo za temelj revolucioniranja fakultete izgrajevanje dela v družbeno prakso, se nam razrešijo tudi nekatera danes napačno (zato nerešljiva) zastavljena vprašanja; zelo na kratko bom skušal pokazati aspekte, ki se mi odpirajo iz mojega temeljnega stališča.

V tesni zvezi s pojmovanji, ki sem jih kritiziral v prvem delu, je dilema, ali je

fakulteta prvenstvena raziskovalna institucija ali vzgojna (v smislu tehnično-rutinskega usposabljanja). Delo na fakulteti (predavanje in študiranje) mora biti praksa. Zato bi po mojem mnenju morali danes vse večji poudarek dati temu, čemur pravijo Francozi »cours magistral«, v katerem docent pred študenti reproducira svoja raziskovanja. S tem si študentje pridobijo metodo in se srečajo z vso polnostjo raziskovalnega dela — in vsaka praksa je razkrivanje. Informacij danes ni treba razširjati ustno kot v srednjem veku, informira se lahko vsakdo iz knjig — zato je treba osebni kontakt med študenti in docenti rezervirati za plodnejše razpravljanje o nakopičenem znanju, za njegovo sistemizacijo in praktično raziskovalno uporabo. Zdi se mi, da bi morali v tem smislu še naprej razvijati tehniko diskusij o obveznem čitvu in tehniko seminarskih nalog.

Poleg tega se študentje srečujejo z raziskovanjem in dobiva njihovo delo maksimalni značaj družbene prakse v tako imenovanih delovnih grupah pod mentorstvom docenta. Pri tem lahko isti docent sodeluje z več grupami. Vendar naj docent pomaga predvsem pred bitko (izbira predmeta, bibliografija, izdelava projekta itd.), in med njo, ne pa, da se omeji na oceno takrat, ko je bitka že izvojevana (ali izgubljena). Tako teamsko delo verjetno optimalno prebija metafizični racionalistični jez med učenjem in prakso.

Odnos med programom in predavanji, ki je tudi ena od tém našega razgovora, bi definiral takole: predavanje mora biti 1. vsestranska diskusija in kritika programa (to je tega, kar so morali študentje že vnaprej prebrati); 2. pa mora biti predavanje raziskovanje na temelju programa, ki so ga študentje vnaprej preštudirali, tako je predavanje v vsakem primeru obogatitev programa, njegova negacija, saj ga presega na kvalitativno novem in višjem nivoju: program, to je študentovo znanje, poznavanje osnovnih tehnik, predavanje, to pa je raziskovanje, realizacija znanja kot je tudi praksa.

Rastko Močnik

JANEZ BRANK, študent pravne fakultete

»Nobena družba, tudi naša ne — to moramo predpostavljati — ni idealna. Nobena družba ni brez pomanjkljivosti, brez napak in brez protislovij, ki jih je treba odpravljati in se z njim ukvarjati. S tem, da je tudi naša družba taka, si verjetno nihče ne dela utvar. Razumljivo pa je, da se s kritiziranjem napak in z njihovim razkrinkavanjem najbolj, oziroma v zelo veliki meri, ukvarjajo ravno mladi ljudje, to je študentje (bodoči intelektualci). Če torej izhajamo iz tega stališča, da so v naši družbi napake — in to naj bo samo stališče, ne pa opravičilo — potem moram povedati nekaj tudi o problemih, ki nastajajo pri diskusijah o teh vprašanjih.

Po mojem mnenju se pri obravnavanju najbolj aktualnih problemov pojavljata dve nasprotujoči si tendenci. Na eni strani pravzaprav diskusijo dušimo. Če nek študent, zaletav in mlad kakršen je, napiše dokaj oster polemičen članek o nekem družbenem problemu, se bolj malo ukvarjamo s tem člankom, ampak mu hitro obezimo etiketo, da je sovražnik socializma in družbe. Obdolžimo ga marsičesa zelo, zelo hudega. In pri tem dostikrat postavljamo popolnoma neumestno vprašanje za ali proti socializmu. Pri tem smo marsikdaj premalo kritični in premalo uvidevni do njega. Kajti nemogoče je od dvajsetletnika zahtevati, da bi vse natanko premislil. Nepravilno pa je, da mu dajemo tako hude obsodbe, kot jih marsikdaj obešamo. To se je tudi pojavljalo v zadnjem času v zvezi s članki v »Tribuniki«.

Močno dvomim, da tisti, ki pišejo v »Tribuniki«, (včasih res na preoster način in z neustreznimi izrazi) imajo tako slabe namene, kot se jim očitajo.

Mislím, da imajo tisti, ki to trdijo, prav toliko dokazov za svoje trditve, kakor tisti — ali celo ti malo več — ki trdijo, da v tem ni nič slabega in da gre pravzaprav za pravo konstruktivno diskusijo. Namreč vprašanje, za ali proti socializ-

mu se mi zdi tešno povezano z vprašanjem konstruktivne in nekonstruktivne kritike.

Pri obravnavanju družbenih problemov zadenemo marsikdaj na zelo čuden odnos predvsem med študenti komunisti. Namreč še vedno mnogi med študenti — komunisti mislijo, da je njihova osnovna naloga braniti in prikrivati napake in jih zagovarjati. Takih je veliko in precej jih poznam tudi osebno. Hočem razpravljati le o tem, kam lahko tako mnenje pripelje. Namreč, če študent, ki je poleg vsega še komunist, ima za nujno in potrebno, da proti drugim študentom, ki napake kritizirajo, da te napake brani in zagovarja ter jih ne priznava, takšen študent je lahko s svojim mnenjem prav tako škodljiv, kot so škodljivi tisti, ki menijo, da so tribune v študentskem naselju cirkus, na katerem se lahko nakričiš po mili volji in ploskaš tistemu, ki ti je pač všeč.

Nekaj besed bi posvetil tudi svobodnim katedram... Svobodne katedre so fakultetne institucije, za njihovo delovanje pa so odgovorni tako študentje kot profesorji. To se pravi, da morajo pri organizaciji in delovanju svobodnih kateder in pri pripravljanju predavanj skupaj sodelovati študentje in profesorji. Res pa je, da bi morala iniciativa za predavanja prihajati iz vrst študentov. In drugo kar menim, da je v zvezi s svobodnimi katedrami, pa je dejstvo, da morajo biti svobodne katedre dopolnilne oblike pouka. Te oblike pa se ne smejo razumeti tako, da bi na teh svobodnih katedrah profesorji nadoknadili zamujena predavanja. Gre za nekaj drugega. Gre za razpravljanje o problemih, ki zadevajo predvsem tisti poklic, za katerega se študentje na fakulteti pripravljajo.

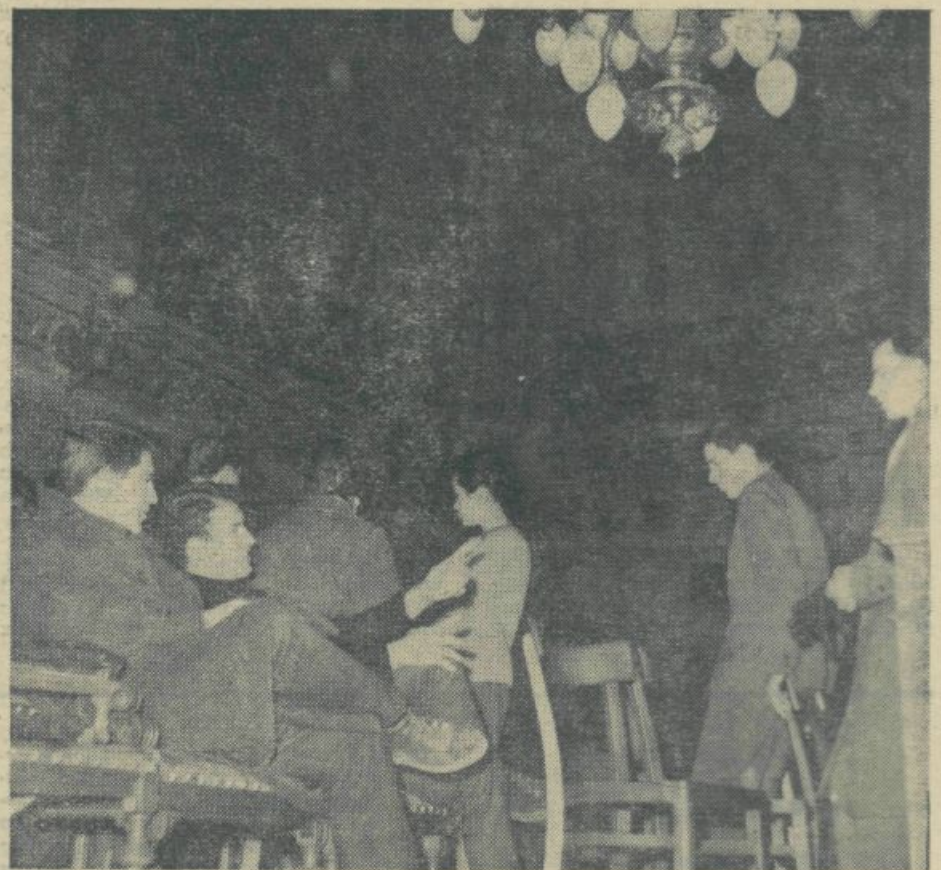
Mislím, da bi včasih kakšna katedra glede na to, da zbori študentov še ne delajo tako kot bi morali, obravnavala kakšen pomemben družbeni problem.

ŽELO OREŠNIK, študent biotehniške fakultete

»Govorim kot predstavnik tistih študentov, ki ste jih izvolili v odbore oziroma samoupravne organe. To se pravi, da ne bo moj pogled kritičen na delo, ampak bom poskušal naše delo nekako opravičiti.

Našim predstavnikom, ki so večkrat le fizično prisostvovali sejam, niso znani osnovni principi samoupravljanja zavod-

dov. Ne zavedajo se tudi svoje vloge in naloga kot študenti samoupravljalci. Njihovo delo, če to sploh je, je brez začrtane poti, brez pravih komuniciranj do samoupravnih organov in do volilcev. S tem pa se ne strinjam. Bojim se, da so marsikomu ti principi samoupravljanja znani in da jih tudi skuša uveljavljati, kar pa seveda ni vedno mogoče.

Včasih pa študentje sami ne moremo dati zadovoljivega odgovora na vprašanja, ki jih razpravljamo na teh samoupravnih organih, ker tudi sami ne morejo ničesar vedeti. Naloga predstavnikov je pravzaprav informacija študentov volilcev o delu organov, v katerih so. So pa tudi točke, pri katerih moramo biti le poslušalci, npr. — da vam dam konkreten primer, kako se to vidi: 1. finančne zadeve fakultete, 2. gradnja objektov fakultete, 3. reelekcija in uvajanje novega učnega sistema in 3. razno.

Pod prvo točko poda nekdo finančno poročilo. V tem poročilu je podano vse, kje nam kaj manjka. Pri tem ne moreš reči drugega, kot to, da je tako, kot je pokazalo poročilo.

Drugič: Gradnja objektov. Tudi pod to točko se govori, da ni denarja in da morajo dati toliko in toliko milijonov zato, da lahko te objekte — ki so sedaj že narejeni — lahko zaščitijo, da ne bodo pro-

padli. Kaj naj bi tu študent — predstavnik prispeval? Nič.

Tretjič: Reelekcija in uvajanje novih učnih mest. Na naši fakulteti je v navadi, da se izobesijo za vsakega novega kandidata za prosto učno mesto podatki, ki jih ima vsak študent pravico pregledati. Ponavadi je tako, da je kandidat samo eden in to iz vrst fakultete in če je iz vrst fakultete, mu mora dati študentska organizacija priporočilo, sam predstavnik pa na seji ne more narediti ničesar — mora prikimati, ker je za določeno mesto en sam kandidat. Jasno pa je, da iz proizvodnje ne bo prišel nihče delat na fakulteto, kjer bi imel dosti manjše dohodke kot v delovni organizaciji.

To se pravi, da delo študentskih predstavnikov v samoupravnih organih le ni tako neplodno. To pa predvsem zato, ker lahko diskutirajo tam, kjer je pogovor o študijskih problemih, kajti le tam imajo lahko glavno besedo.

ŠTIRI POGlavJA DRUGOSTOPENJSKEGA ŠTUDIJA

Pred svojim VIII. plenomom je CK ZMS izdal obširne teze, ki govorijo o problemih in položaju šolstva II. stopnje. Ker vsebujejo veliko zanimivih podatkov in dovolj kritičnih opazanj, prav gotovo ne bo napak, če jih v skrajšani obliki posredujemo (srednješolskim) bralcem Tribune.

Kaj je pravzaprav vodilo CK ZMS k sklicanju plenuma s tako problematiko? Predvsem, ker je to »živo spoznanje mladih in njihov interes za reševanje te izredno pomembne družbene problematike, kar dokazujejo številne razprave na šolskih in občinskih konferencah, na javnih tribunah...« Smernice, široko izhodišče za to razpravo pa so bila CK ZMS izhodišča in načela z VIII. kongresa ZKJ, V. kongresa KS ter skupnega plenuma glavnega odbora SZDL in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Uvodni del tez obsega v glavnem določena načelna stališča, ki so več ali manj že znana, kar pa bralca tez niti ne moti.

Prvo poglavje je napisano z namenom, da razberemo pozitivne rezultate na področju vzgojno izobraževalnega sistema. Tako teze ugotavljajo, da je izobraževanje v naših vzgojno izobraževalnih institucijah izgubilo značaj izbirnosti, usmerjenosti prvenstveno na priprave učencev za šolanje v šolah višje stopnje in da se je pričelo podrežati osnovni zahtevi po širokem, vsaj osnovnem izobraževanju kar NAJSIRSEGA KROGA LJUDI. Človek bi po ugotovitvi te kvalitativne spremembe v našem izobraževalnem sistemu logično pričakoval v nadaljevanju tudi vsebinsko argumentacijo. Te pa žal ni. V nadaljevanju so se sestavljali tez oprileli samo najširšega kroga ljudi in ga temeljito utemeljili s številkami:

V naši republici je bilo v letu 1964 zajeto v redne šole 324 tisoč 372 učencev, v posebne šole 3485 učencev in v izredni sistem izobraževanja 6689 slušateljev ali skupaj 334.546 prebivalcev (čez 20 odstotkov prebivalstva). Rezultat teh prizadevanj je močan padec nepismenih, ki pa v naši republici še vedno zajema 23.157 prebivalcev (1,8 odstotka). In dalje: lani je bilo v Sloveniji 55 tehniških šol s 513 oddelki, 10 šol za vzgojo učnega kadra s 102 oddelki, 31 gimnazij s 396 oddelki, 105 poklicnih šol, 128 centrov za izobraževanje delavcev.

Zanimivi pa so tudi podatki o materialnih vprašanjih. Tako zvemo iz tez, da je bilo lani v osnovno in drugostopenjsko šolstvo naloženih 35.494 milijonov (4,1 odstotka narodnega dohodka), za investicije 7730 milijonov, za osnovno dejavnost pa 27.764 milijonov. V letu 1960 je bilo za drugostopenjsko šolstvo namenjenih 5471 milijonov, v letu 1961 pa 12.816 milijonov. Tako v lanskem letu odpade na investicije za šole II. stopnje 2034 milijonov. Na enega dijaka je bilo lani vloženo povprečno 87.680 din.

Tem podatkom sledijo dokaj pavšalne (sicer pa je vprašanje, s kakšnimi merili je potrebno to meriti) ocene prizadevanj za preobrazbo šol za vzgojo učiteljskega kadra, prizadevanja za vsebinsko preobrazbo gimnazije. Omenjena je tudi povečana samoiniciativnost posameznih delovnih skupnosti na šolah pri krepitevi samouprave itd.

Pomembna pa je ugotovitev, da je odraz prizadevanj težnja k poenotenju našega izobraževalnega sistema in večji povezanosti prve, druge in tretje stopnje v organsko celoto ter iskanju novega načina financiranja izobraževanja.

Protiutež prvemu je drugo poglavje tez, ki se kritično loteva problema šol II. stopnje in ugotavlja, da obstoje, kljub doseženim rezultatom na tem področju, številni nerešeni in zelo pereči problemi. Sedanja stopnja družbeno-ekonomskega razvoja (pa tudi bodoča stopnja) zahteva, da se razvoj izobraževalne dejavnosti uskladi s potrebami družbeno-ekonomskih gibanj. Nič novega, vendar pa še vedno obstaja dejstvo, da je v naši republici približno 800 tisoč prebivalcev s nepopolno temeljno izobrazbo in da ima 23 odstotkov vseh zaposlenih komaj 4 razrede osnovne šole. 60 odstotkov VODILNIH DELAVCEV pa ima samo nižjo izobrazbo! Kaj še do danes nismo spoznali, da sta produktivnost, družbeni razvoj tesno povezana s kulturno in strokovno izobrazbeno ravno delovnih ljudi? Ponekod, kot kaže, da še ne. Denimo v Skofji Loki (komuni), kjer je 33 delovnih organizacij imelo lani na razpolago 123 milijonov za strokovno izobraževanje delavcev. Od tega pa so umno porabili 65 milijonov. Obenem pa so te gospodarske organizacije namenile za reklamo

in ekonomsko propagando 59 milijonov. No, za reprezentanco pa 12 milijončkov.

Veliko je bilo že napisanega, spregovorjenega, nametanih pasjih bombic o problemu financiranja šolstva. Neustrezen administrativno-proračunski sistem financiranja smo 1961. leta zamenjali z novim načrtom, s katerim je bila skrb za izobraževanje prenešana na komuno. Teze navajajo, da so 1964. leta znašali dohodki občinskih družbenih skladov, ki financirajo prvenstveno osnovno šolstvo, skupno 22115 milijonov. Delež sredstev, ki so jih dajali občinski skladi šolam II. stopnje, se zmanjšuje zaradi prenašanja financiranja teh šol na medobčinske sklade. Sredstva za te šole pa so dotekala zelo neena- komerno in počasi, tako da je očitno, da nedodelanost in v praksi neuveljavljeni principi sedanjega sistema financiranja ne zagotavljajo zadostnih sredstev za normalno delovanje in razvoj šol II. stopnje. (Finančni viri skladov za te šole so bili v preteklem letu proračunski občinskih in okrajnih skupščin ter prispevki gospodarskih organizacij v višini 2,5 odstotka bruto osebnih dohodkov. Sredstva gospodarskih organizacij pa so bila do konca leta realizirana le 55 odstotno!) Pogodbeni odnosi med šolami in skladi imajo še vedno formalen značaj, ker se sredstva še nadalje delijo na administrativno-proračunski način. Ta se kaže predvsem po kriterijih, ki so po mnenju razdeljevalca sredstev, bistveni: število učencev, oddelkov, učiteljev, priznanih pedagoških ur, stopnja opremljenosti šol itd. Šole pa morajo zategadelj pogosto same iskati izhode iz nemogočih finančnih situacij. Na račun tega pa zanemarjajo skrb za kvaliteto učno vzgojnega dela in za poglobljanje samoupravljanja (teze ga pravilno identificirajo z »upravljanjem z odnosom brez zadostne materialne podlage). Iz tega problema raste še dva neugodnejša. Nepravilna razporejenost in struktura šol II. stopnje. Po komunah prevladuje mnenje, da (če že morajo ustanavljati šole) je najceneje ustanavljati gimnazije. To nam lahko pove en sam podatek: od 12.219 gimnazijskih dijakov jih je kar 6586 iz kraja, kjer je šola. Medtem ko je od 14.785 dijakov tehniških šol le 4177 iz krajev, kjer so te šole. Od 15.639 učencev poklicnih šol pa je iz krajev, kjer so šole, le 2318 učencev.

Zaradi pomanjkanja sredstev in pa predvsem zaradi pomanjkanja analiz o perspektivnih potrebah po kadrih, je neugodna tudi struktura šol. Ta problem pa se povečuje z vedno večjim številom absolventov osnovnih šol.

Nezadovoljiva in zahtevam našega družbeno-ekonomskega razvoja neustrezna pa je pogosto tudi kvaliteta vzgojno-izobraževalnega dela na šolah II. stopnje. Razloge, kot pravijo teze, bi morali iskati poleg že omenjenih problemov v naslednjih dejstvih:

— neenakovredna kvaliteta izobraževanja v osnovnih šolah, kar dokazujejo podatki, da pri nas osnovne šole še vedno ne konča 40 odstotkov generacije, da je še vedno 631 osnovnih šol s kombiniranim

poukom in da je v letu 1962/63 poučevalo 5898 prosvetnih delavcev predmete, za katere niso bili strokovno usposobljeni.

— razpoložljivi učni kader je deloma neustrezen, oziroma pedagoško neusposobljen in se v premajhni meri strokovno izpopolnjuje.

— le maloštevilne šole II. stopnje imajo dane zadovoljive pogoje za sodoben pouk (laboratorije, delavnice, knjižnice itd.). Od skupno 169 šol II. stopnje ima telovadnice le 30 šol!

— neurejeno je tudi stanje glede učbenikov in učil. Najneugodnejši je položaj na poklicnih šolah, kjer do sedaj ni bilo učbenikov za splošno izobraževalne namene. Pa tudi kvaliteta učbenikov nasploh ni najustreznejša.

— način pouka je še vedno pretežno verbalen itd.

Ne gre tudi počenjevati pomena, ki ga ima v izobraževalnem sistemu izredno izobraževanje. Vendar pa teze ob tem ne pridejo dlje od številčnega poročila.

III

Tretje poglavje tez pa je zgoščena sinteza problemov in delno nakazanih rešitev.

O sistemu oziroma načinu zbiranja sredstev pravijo teze naslednje:

Osnovna dilema pri odločanju za tak ali drugačen način zbiranja sredstev ne more biti v tem, kateri bo bolj ali manj demokratičen, ker je bistvo problema v dejstvu, da bodo pravice bodočih proizvajalcev in samoupravljalcev najbolj ohranjene, če bodo dovolj usposobljeni za svojo vlogo v družbi in procesu dela... Sredstva je treba zagotoviti! Sestavljalci tez so mišljenja, DA V TEJ SITUACIJI PREDPISI ZAKONSKE NARAVE, KI NAJ UREJAJO RAZMERJA IN VEZI (PREDVSEM TUDI MATERIALNEGA ZNAČAJA) MED SOLO IN GOSPODARSTVOM OZIROMA DRUŽBENIMI SKUPNOSTMI, NE MOREJO PREDSTAVLJATI KRINITVE SAMOUPRAVNIH PRAVIC (podčrtal M.M.) delovnih kolektivov. Družbeni interes na tem področju pa naj zagotavlja udeležba predstavnikov delovnih organizacij, prosvetnih delavcev, staršev in dijakov pri upravljanju skladov.

Teze ugotavljajo na podlagi rezultatov, da je zahteva po povezovanju šole s prakso še vedno pojmovano verbalno. Zavedati bi se morali, da povezovanje šole s prakso ni enkratni akt, ampak proces, ki zahteva zavestno opredelitev.

STANDARD MLADIH LJUDI PREDSTAVLJAJO MED DRUGIMI PREDVSEM NJIHOVE MOŽNOSTI ZA IZOBRAŽEVANJE (podčrtal M.M.). Vendar pa do sedaj enake možnosti za nadaljnje izobraževanje niso bile zagotovljene vsakemu mlademu človeku. Vzrok za to je prav v nesorazmerjih v strukturi in mreži šol II. stopnje.

Dijaški domovi predstavljajo pomemben faktor učno-vzgojnega procesa. Prav zato bi morali biti kadrovske in materialno sposobni uresničiti pedagoške cilje,

ne pa dati gojencem le prenočišče in hrano. Teze poudarjajo, da je treba uređiti vprašanje ustanoviteljstva in financiranja domov ter izboljšati njihov materialni standard tako, da bo ustrezal pedagoškim, funkcionalnim in higienskim normam.

Neugodno socialno strukturo čencev na šolah II. stopnje pogojuje neustrežno in nerazvito štipendiranje, subvencioniranje in kreditiranje dijakov. V šolskem letu 1966-67 je dobivalo štipendije le 13 odstotkov dijakov (povprečna višina štipendij je bila 8.000 din); ta odstotek pa še pada. CK ZMS se zavzema za načela, da bi morala prevladati na II. stopnji izobraževanja predvsem oblika subvencioniranja učencev, ki pa je lahko učinkovita le ob znatno večjih sredstvih.

Tudi vprašanje vajencev je še vedno aktualno. Neurejeni pogoji za praktični pouk vajencev v gospodarskih organizacijah in pri samostojnih obrtnikih še poslabšujejo njihov položaj. Delo vajencev v proizvodnji se ne smatra kot del vzgojno-izobraževalnega procesa, obenem pa se ga ne vrednoti enakovredno delu ostalih članov delovnih skupnosti. »Zelo postavljamo zahtevo počasem zakonskem urejanju tega vprašanja... Našo zahtevo je potrebno razumeti kot prispevek k iskanju poti za ustvarjanje pogojev hitrejšemu uveljavljanju sodobnejših konceptov izobraževanja« (cit. po tezah). Kako realizirati to zahtevo, pa prepušča, vsaj tako je razvidno iz tez, CK ZMS morda diskutantom na plenumu, ali pa mogoče katerim drugim organom ali organizacijam. Nadalje teze postavljajo zahtevo po sistematičnem izobraževanju mladih ljudi, ki se po izpolnjeni osemletni šolski obveznosti zaposlujejo s tem, da se precizirajo obojestranske obveze delovne organizacije in mladih ljudi, ki v rednem izobraževanju niso uspešno končali osemletke. Prav gotovo bi bilo koristno razširiti obvezo izobraževanja na vse mlade delavce do 18. leta ne glede na to, ali so uspešno končali osemletko s tem, da bi centri za izobraževanje delavcev v delovnih organizacijah in oblike izrednega, dopolnilnega ter dopisnega izobraževanja postale nepogrešljivi in enakovredni element v zgradbi celotnega izobraževalnega sistema.

IV

Zadnje, četrto poglavje pa govori o dosežanih prizadevanjih, ki jih je vprašanjem vzgoje in izobraževanja mladih posvetila Zveza mladine. Kolikor smo lahko v prejšnjem tekstu razbrali dokaj konkretne in kritično obdelane podatke, toliko je ta zadnji del načelen in nekonkreten. To je opravičljivo le toliko, kolikor so teze okvirne in dajejo samo osnovno izhodišče za nadaljnjo konkretno razpravo. Iz tega zadnjega poglavja zvemo, da so se vsa dosežana prizadevanja Zveze mladine v glavnem izražala v dveh osnovnih smereh:

V skupnih družbenih prizadevanjih je poskušala tudi ZM analizirati in ocenjevati ter ustvarjalno vplivati na razreševanje obstoječih protislovij v vzgojno izobraževalnem sistemu;

V razrednih in šolskih kolektivih SI JE PRIZADEVALA (podčrtal M.M.) ustvariti ozračje, ki bi vključevalo slehernega mladina k tvornemu oblikovanju osebnostnih kvalitete, ki so pogoj za neposredno vključitev učenca v učno vzgojni proces (tekmovanje za izboljšanje učnega uspeha ipd.).

Temu pa sledijo (dokaj abstraktne) smernice za delo ZM na tem področju:

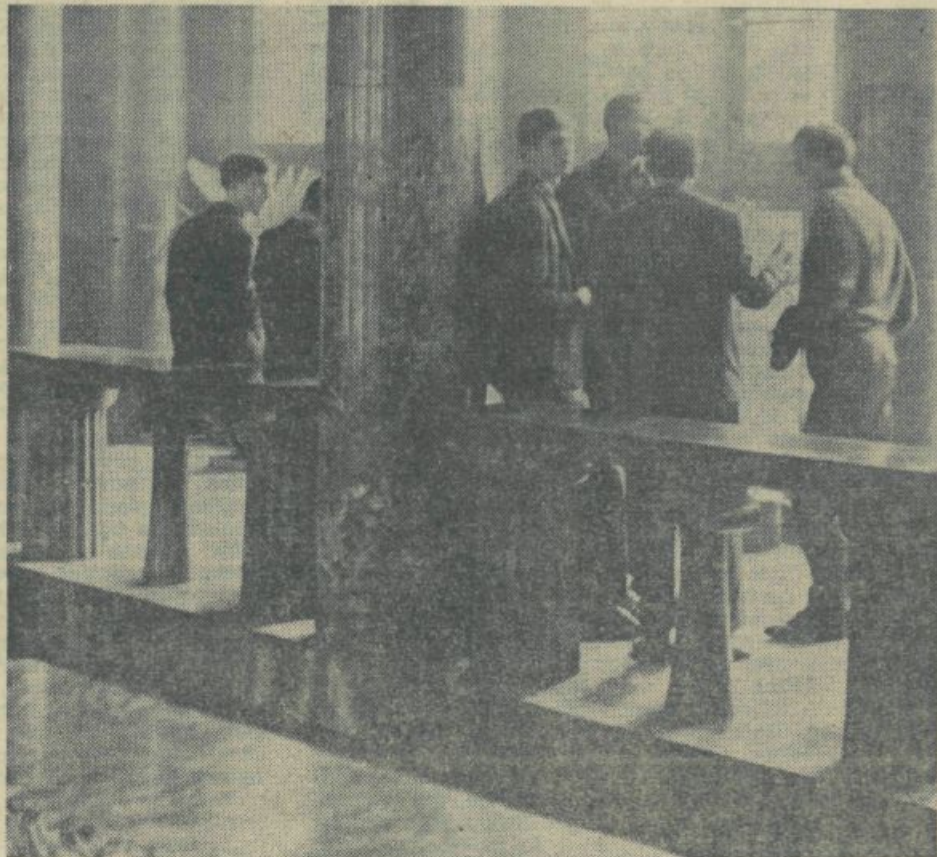
Težnja po spreminjanju položaja učenca v subjekt učno vzgojnega procesa zahteva, da se organizacija ZM in posamezniki v večji meri neaktivno vključijo v oblikovanje takšnega sistema izobraževanja;

ZM se bo morala aktivno in ustvarjalno vključevati v razprave o vsebinski in organizacijski preobrazbi našega izobraževalnega sistema, posebno sistema II. stopnje.

ZM bi se morala... Na koncu ugotavljajo teze, da gre pri vsem tem... za praktično realizacijo smernic zadnjih kongresov Zveze komunistov, ki ne morejo ostati zgolj politična gesla družbeno političnih organizacij, temveč jasno izhodišče za vsakokratne konkretne odločitve...«

Če so bile teze (poleg osnovnega namena, da dajo osnovni okvir za razpravo napisane z motívom, da OPOZARJAJO, potem so prav gotovo dosegle svoj namen.

Mitja Meršol

Posnetek

Foto: Oskar Dolena

V Akademikovih delovnih prostorih je v teh dneh živo. Tristo članov (kolikor jih je včlanjenih v posameznih umetniških skupinah se vneto pripravlja na redne letne nastope, ko bodo pred občinstvom pokazali sadove svojega (velikega) idealizma, združenega s težavami ob pomanjkanju ustreznih delovnih prostorov, skromnih finančnih sredstev in pomanjkljivem organizacijskem kadru.

APZ je že priredil svoj redni letni koncert (6. maja v Filharmoniji), zadnji dan aprila pa je skupno s folklorno skupino France Marolt gostoval v Italiji (Videm) na prireditvi Pomlad 65. VODOPIVCI so svoje letošnje delovanje usmerili predvsem na gostovanja po Primorski (samostojni koncerti v Sežani, Tomaju, Tolminu itd.). FRANCE MAROLT pa se poleg rednega nastopa (16. maja v Operi) pripravlja še za gostovanje v Erbachu (Zahodna Nemčija) na mednarodnem festivalu folklorne. AD HOC je v svoji kratki dobi dela (ustanovljen je bil 1961. leta) gostoval že v Helsinkih, kjer je na svetovnem študentskem festivalu jaza osvojil prvo mesto, v ZAR in Avstriji. Poleg tega je stalen gost jugoslovanskega festivala jaza na Bledu. Vse Akademikove skupine sodelujejo tudi na proslavah v počastitev 20. obletnice osvoboditve, 25. maja itd.

AKADEMIK AKADEMIK AKADEMIK AKADEMIK

Volje do dela akademovcem ne primanjkuje. Primanjkuje pa jim več pozornosti s strani odgovornih, ki bi končno morali sprevedeti, da takšno število kvalitetnih študentskih umetniških skupin ne more uspešno delati v premajhnih in neustreznih delovnih prostorih, ali pa celo loviti in moledovati za prosto dvorano drugje.

Njihovi dosedanji uspehi, ki niso uspehi naključja, ampak velike mere idealizma, so dovolj velik porok in argument za dodelitev boljših delovnih prostorov. Razpravljanja o tem, kje in kdaj naj te prostore Akademik dobi, naj bodo čim krajša in jedrnata. Dejanja naj vsaj enkrat zanemarjajo prazne in neplodne besede.

Foto: Joco Žnidaršič
Tekst: Tone Vrabl

TELESNA KULTURA — DRUŽBENO POLITIČNO DELO

Razprave o telesni kulturi v zadnjem času na vseh nivojih tako od zveznih preko republiških do občinskih organov kažejo, da postaja telesna kultura iz dneva v dan bolj pomembno družbeno-politično vprašanje, s katerim se ne morejo še vnaprej ukvarjati le redki posamezniki, temveč družba kot celota.

Statistike so še vedno porazne. Podatek, da je le približno 7 odstotkov vsega prebivalstva Slovenije aktivno vključenega v telesno vzgojnih organizacijah, je verjetno celo previsok in kaže, da smo še celo pri nas pod povprečjem ljudi, ki se ukvarjajo s telesno vzgojo na vzhodu in da smo celo pod evropskim povprečjem. Tako torej o množični telesni vzgoji še ne moremo govoriti, športna dejavnost se nam še vedno ne obrestuje v obliki zdravja, razpoloženja, povečanja odpornosti proti obolenjem, zmanjšanju števila nesreč in izostanku z dela, večji produktivnosti, večjega veselja do dela in učenja itd.

Seveda pa nam osnovnih vzrokov za takšno stanje ni potrebno kaj dosti iskati. Pomanjkanje sredstev, športnih objektov, strokovnih kadrov in pa še vedno precej zakoreninjeno mišljenje, da sta telesna vzgoja in rekreacija nekaj povsem nepotrebnega ter izguba časa in denarja — vse to so ovire, ki jih bomo mogli najprej prebroditi, če bomo hoteli doseči vidnejše uspehe.

Telesna vzgoja na šolah, in sedaj tudi na fakultetah, bi morala predstavljati temelje naše telesne kulture; osnovo, brez katere ni nadaljnjih uspehov. Treba je reči, da smo si v tem pravzaprav vsi edini, vendar pa moramo pristaviti, da rezultati niso takšni, oziroma so precej drugačni. Pregledi šolsko obveznih otrok kažejo, da ima večje ali manjše telesne okvare od 30—40 odstotkov vseh otrok in da je zadovoljivo razvitih le 40 odstotkov vseh otrok. Število teh okvar je v strokovnih šolah in na fakultetah še precej večje, saj se z leti odstotek vedno veča, poleg tega pa gre povečanje invalidnosti tudi na račun psihičnih okvar, ki so posledica študijske preobremenitve brez prepotrebne rekreacije. Če dodamo še samo to, da ima le približno 35 odstotkov vseh šol telovadnice, okoli 50 odstotkov igrišča za vadbo na prostem, da je oprema skrajno po-

manjkljiva, potem je jasno, da je kljub majhnim sredstvom za takšno stanje delno krivo tudi še vedno ponekod med učnim osebjem in družbenimi organi zastarelo vrednotenje telesne vzgoje, saj se ne zavedajo, da to ni le predmet, ampak sestavni del celotnega učno-vzgojnega procesa šolske dejavnosti. Vse to pomanjkljivo vrednotenje pa se kaže tudi v določanju sredstev za telesno vzgojo, ki so še vedno mnogo, mnogo premajhna, čeprav ne trdimo, da so na splošno tako majhna, vendar jih gre žal vse preveč za kvalitetne športnike. Menimo, da je treba dati največji poudarek telesni kulturi prav v vzgojno izobraževalnih ustanovah, od osnovnih šol pa do fakultet. Osnovne misli, priporočila skupščine SR Slovenije o teh vprašanjih bi bile: telesna kultura mora postati v šolah neizogiben del učno vzgojnega procesa, vse nove šolske zgradbe ne smejo ostati brez telovadnic, ki jih je treba dograditi tudi starim šolskim zgradbam, univerza naj pospeši prizadevanja pri uvajanju telesne vzgoje v redni program svojega dela.

Jasno pa je, da bomo lahko o večjih uspehih tudi na tem področju govorili tudi še takrat, ko bomo imeli na razpolago precej večje število strokovnih kadrov, katerih pomanjkanje je celo večje, kot se nam zdi na prvi pogled. Vzrok za to je predvsem v pomanjkanju družbenega ugleda teh ljudi in nejasne osebne perspektive telesno vzgojnih delavcev, ki je posledica neurejenih materialnih razmer v družtvih in klubih. Pomanjkanje je tako že v sedanji širini dela veliko, še mnogo večje pa bo, če bomo uspeli z idejo uvajanja telesne vzgoje na višje, visoke šole in fakultete, intenzivnejšega dela v šolskih in fakultetnih športnih društvih, preventivno in korektivno gimnastiko, saj obe tovrstni vzgojni instituciji v Ljubljani in Mariboru ne šolata dovolj kadra. Podobna je situacija tudi v družbenih organizacijah, saj je Slovenija po številu kvalificiranih trenerjev in strokovnjakov celo pod jugoslovanskim povprečjem. Ob takšnem stanju pač ni pričakovati vidnejših uspehov tako pri izboljšanju rasti in vzgoje naše mladine, kakor pri razvoju množičnosti in končno pri vrhunskih dosežkih naše telesne kulture. Rešitev je tu-

di v tem, da te institucije razširjajo svojo dejavnost, da pričnejo z organizacijo tečajev in seminarjev in na ta način vzgajajo nove amaterske kadre in izpopolnjujejo profesionalne.

Odras takšnega nezadovoljivega stanja v šolah in na fakultetah je tudi stanje telesne vzgoje in rekreacije v podjetjih. V Sovjetski zvezi je na primer že 75 odstotkov delovnih organizacij uvedlo aktiven oddih med delovnim časom. Čeprav se verjetno na tem področju ne bomo oprilemali vzorov vzhoda, pa je vendarle dejstvo, da je pri nas na tem področju zelo malo storjenega in bo za začetek nujno, da najdemo v delovnih kolektivih ustrezne oblike aktivnega oddiha vsaj za mlade proizvajalce, da bodo bolj zdravi, sposobni in kos vse zahtevnejšim nalogam. Čeprav imajo nekatere organizacije sicer pravičen odnos do tega vprašanja in so že zaposlile strokovnjake, ki teoretične izsledke prenašajo v prakso, vendar lahko rečemo, da je delo na tem področju še povsem stihajsko. Sindikalne komisije za šport namreč niso dovolj, ne morejo biti kos zahtevnim nalogam, saj sta za to potrebna strokovnost, čas in poglobljeno delo. Čeprav so nekatere statistike o zamujenih dnevih zaradi bolezni nezgod že prepričale, da bi bilo boljše zaposliti strokovnjake, pa se jim vendar zdi škoda sredstev, ki bi bila potrebna za to.

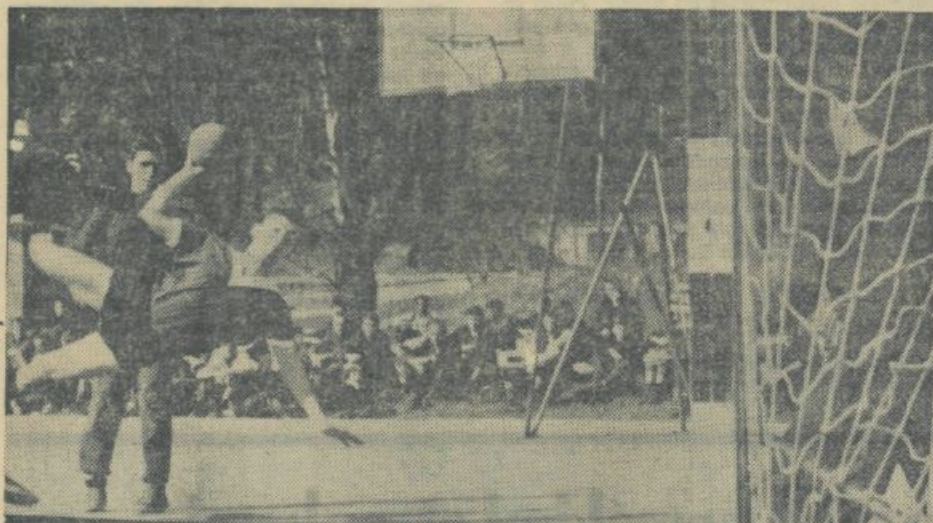
Ob vsem tem ne smemo mimo dejstva, da imamo za doseg naših ciljev še vedno premalo prepotrebni športni objekti, saj skupno število približno dva tisoč v vsej Sloveniji kaže, da tudi tukaj ne moremo govoriti o kakšnem večjem napredu. Številni objekti niso v skladu z vsemi tehničnimi normami in niso primerni za tekmovalna, poleg tega pa pomanjkujeta nekaterih športnih naprav, brez katerih si ne moremo zamišljati sodobne in dobro organizirane osnovne telesne vzgoje. Velik problem je tudi vzdrževanje teh objektov in naprav, saj je upravljanje prepuščeno osnovnim koristnikom, klubom ali društvom, ki pa nimajo dovolj sredstev in tako mnogi objekti propadajo. Poglavitje zase je financiranje telesno kulturne dejavnosti, saj nad sredstvi, ki jih trošimo v te namene, sploh ni prave kontrole. Čas bi bil, da to, kar dajemo, smo-

trneje izkoriščamo in nalagamo, ne pa, da vzdržujemo umetno kvaliteto ali pa, da dajemo sredstva skoraj izključno na račun kvalitetnega športa. Dejstvo, da imajo pri dotacijah s strani delovnih organizacij prednost razni vrhunski športniki ne pa osnovna telesno kulturna dejavnost, je še vedno velika ovira sistematičnemu vlaganju sredstev, s katerimi bi lahko dosegli skladnejši razvoj telesne kulture. Morda bi bila rešitev v izdelavi programov razvoja telesne vzgoje občin, saj bi jih vključili v sedemletni plan družbenega razvoja občine. Programe pa bi seveda morali sestavljati na osnovi ustreznih materialnih pogojev in finančnih sredstev tako za osnovno dejavnost kot za gradnjo in izkoriščanje objektov in njihovo opremo ter za izobraževanje strokovnih kadrov.

Iz vsega tega je razvidno, da je v telesno vzgojni dejavnosti še mnogo nenarčnosti in laičnosti, saj je njen razvoj v večini primerov odvisen od posameznikov in je še vedno nezadostna pobuda družbenih činiteljev. Šolska telesna vzgoja je še vedno pod močnim subjektivnim vplivom učitelja odvisna od razpoloženja in miselnosti, ki jo imajo prosvetni kadri v tej dejavnosti, medtem ko o kakšni načrtni telesni vzgoji na fakultetah še skoraj ne moremo govoriti. Pri gradnji objektov in pri nastajanju osnovnih telesno-vzgojnih organizacij je še vedno popolna slučajnost, vse to pa ima posledice pri vrednotenju telesne vzgoje in njenih činiteljev v naši družbi nasploh.

Z gotovostjo lahko trdimo, da bomo vsaj delno rešili vsa ta vprašanja le na ta način, da bomo nudili telesno kulturnim delavcem to, kar jim gre. Prav gotovo se bomo morali enkrat dokončno sporazumeti, ali je telesno kulturna dejavnost družbeno-politično delo, ali so rezultati telesne vzgoje za nas zanimivi ali ne. In če smo si edini v tem, da je telesna kultura pomembno področje dela, ki terja povsem resno in kontinuirano delo, tedaj bomo morali temeljito spremeniti dosedanja odnos do ljudi, ki se že trudijo, da bi postavili vso našo telesno vzgojno dejavnost na trdne temelje.

Srečko Rufar

Prvenstvo ljubljanske univerze v rokometu v Studentskem naselju je v polnem razmahu, boji postajajo vse bolj zagriženi, tako da je pričakovati dramatičen finiš, ki bo dokončno pokazal, katera fakulteta ima res najboljše rokometišče. — Na sliki: tipičen prizor iz ene od tekem drugega kola.

Foto: Tomo Brezovar

PRVENSTVO V STRELJANJU

V dvorani na Poljanski 6 je bilo zaključeno dvodnevno prvenstvo ljubljanske univerze v streljanju z zračno puško. Tekmovali so ekipno in posamezno, vendar plasmaja žensk niso računali posebej, zaradi premajhne udeležbe. Vsaka ekipa je imela na razpolago 25 minut časa, streljali pa so vsi člani istočasno. Vsak tekmovallec je imel 20 strelcev v konkurenci, pet poizkusnih. Tudi tokrat lahko rečemo, da je prireditelj ZSOTK storil vse, kar je v njegovi moči, da bi tekmovalje res uspele in pritegnilo čim širši krog študentov, vendar pa nas udeležba 34 študentov nikakor ne more zadovoljiti. Dejstvo je, da je na univerzi vsaj enkrat več kvalitetnih strelcev, medtem ko je povprečnih študentov, ki se ukvarjajo s tem športom

občasno, vsaj 500. Kot kaže, so ugotovitev, da nekaj le ni v redu s študentskim športom, povsem na mestu.

Tekmovalci so se po rezultatih razdelili nekako v tri razrede: zelo dobre, povprečne in slabe, vendar med njimi le ni večjih razlik razen nekaj prvoplasiranih. Med posamezniki je zmagal Tone Prestor s 172 krogi pred Ivom Zgoženom 168 — oba veterina in Marjanom Horzenom 163 — agronomija. Četrto mesto je presehnitljivo zasedla Marija Prestor, študentka stomatologije s 157 krogi, za njo pa so se zvrstili Drago Kos, Jože Kumer, Regina Rant, vsi agronomija ter Oskar Dolenc (strojna), Štefan Kupec (veterina) in Henrik Jonko (agronomija). V ekipni konkurenci (po štirje tekmovalci) je zmagala ekipa agronomije pred veterino in FAGG. Zmagovalna ekipa je prejela diplomo in prehodni pokal, ostali dve ekipi pa diplomi.

S. R.

SEMINAR ZA KADRE

Izvršni odbor Počitniške zveze na Univerzi je priredil pretekli teden na Srednjem vrhu dvodnevni seminar za študente, ki čutijo veselje za delo v tej organizaciji. Seminar so organizirali predvsem zato, ker je velika ovira pri realizaciji teženja prenosa dejavnosti organizacije na fakultete še vedno veliko pomanjkanje aktivistov Počitniške zveze, ki bi bili pripravljeni pričeti z delom po fakultetah, nekaj manj pa zaradi dejstva, da bodo izvršni odbor univerze v kratkem zapustili nekateri vodilni kadri, ki jih bo prav tako potrebno nadomestiti.

Nad 30 udeležencev iz vseh fakultet je v dveh dneh slišalo vrsto predavanj iz vseh področij dela PZ, tako da so bili ob zaključku dobro seznanjeni z osnovno problematiko organizacije. Počitniška zveza se prav letos precej prizadeva, da poveča svojo dejavnost, jo popestri in prilagodi novim momentom, ki so bili poudarjeni že na 8. kongresu ZKJ. Parole, da naj bodo družine po fakultetah organizatorji aktivnosti, izvršni odbor univerze pa le koordinator njihovega dela ne smejo ostajati le besede, marveč je treba pričeti s konkretno realizacijo. To je bil osnovni sklep tega seminarja, katerega posledica je, da grede počitničarji na univerzi z večjim optimizmom v novo obdobje. Dobro zagotovilo za to so tudi udeleženci seminarja, ki so pokazali veliko zanimanje in voljo, da postanejo prav oni tisti, od katerih organizacija pričakuje realizacijo te sicer že stare ferialne politike.

Ker so bila predavanja zelo dobro pripravljena, zaradi pomanjkanja časa kakšnih obširnejših razprav ni bilo. Precej pa so govorili o konkretnem delu v prihodnjem obdobju. Ker bo odslej izvršni odbor na univerzi prirejal le akcije širšega pomena, so se dogovorili, da bo njegova naloga v prihodnjem obdobju, da organizira letovanja, izposojanje šotorov in druge turistične opreme, vsakoletne akcije v inozemstvo — tokrat v Bolgarijo, in pa velik kolesarski izlet, ki bo že 21., 22. in 23. maja v znane partizanske kraje na Kozjanskem. Izlet bo združen s partizanskim slavjem in piknikom v Kozjem, na njem pa bo sodelovala tudi ljubljanska televizija, udeležilo se ga bo približno 30 študentov in študentk. Za izlet je že sedaj, čeprav uradno še sploh ni objavljen, med študenti veliko zanimanje in bo imel tako pripravljajni odbor pri izbiri udeležencev verjetno težavno nalogo.

Ker je bil ta seminar predvsem zaradi novih kadrov bolj informativnega značaja, so sklenili organizirati še ta mesec v Ljubljani posebne polodnevnne specializirane seminarje, na katerih bodo konkretnije razpravljali o posameznih področjih dela te organizacije.

GO V KAVARNI ŠTUDENTSKEGA NASELJA

V počastitev 20. obletnice osvoboditve Ljubljane se je v času majskih praznikov spoprijelo 16 ekip iz štirih držav (Čehoslovaške, Avstrije, Romunije in Jugoslavije) za pokal ljubljanskega dnevnika »ZLATA ZMAJA«.

Prvo mesto je osvojila študentska ekipa Dunaj 1, ki je v postavi (Wimmer, Machata, Tomomura, Müller) v finalu premagala študente Ljubljane 1 (Vuksanović, Ekart, Movrin, Sturm) z rezultatom 3:1. Študentje ljubljanske ekipe to pot resnično niso imeli športne sreče, saj je v neposrednem dvoboju edino Vuksanoviću uspelo premagati svojega nasprotnika. Ker je turnir počel po izločilnem sistemu, so ostale ekipe igrale v tolažilni skupini.

Končni vrstni red: Wien I, Ljubljana I, Wien II, Ljubljana II, Celovec, Maribor, Reka itd.

ŠPORTNO SREČANJE V MARIBORU

V okviru sodelovanja med študentskima organizacijama na ekonomski fakulteti in na VEKS Maribor je bilo pretekli teden v Mariboru športno srečanje. Tekmovanja se je udeležilo z ekonomske fakultete 20 študentov, ki so tekmovali v naslednjih disciplinah: odbojki, košarki, namizemni tenisu in šahu. V odbojki je zmagala po zanimivi igri ekonomska fakulteta z rezultatom 3:1 (13:15, 15:5, 17:15, 15:9). Košarkarsko srečanje se je končalo z zmago VEKS 76:64 (38:30), vendar EF ni nastopila z najboljšo ekipo. V namizemni tenisu je zmagala EF z rezultatom 5:2. V šahu so bili prav tako boljše študentje EF, ki so zmagali s 3,5:0,5.

Prvo športno srečanje med obema visokošolskima zavodoma je uspelo in je bilo to začetek širšega sodelovanja tudi na drugih področjih dela študentske organizacije.

Sportna srečanja med EF in VEKS bodo postala tradicionalna, saj bodo mariborski študentje že v maju gostovali v Ljubljani.

Pomladna pisma

DRAGI OCE SATIR!

Danes se ti spovedujem. Moram se spovedati, ker se mislim kmalu za večino svojih posloviti. Moral se bom. V svoje in moje dobro, v dobro skupnosti in države, ki odмира. Moji grehi so smrtni, zato odveze ne prosim — pa tudi zato, ker ni nikogar, ki bi mi jo dal. Najprej sem grešil, ker sem hudobno mislil. Hudobno misliti se pravi ničesar hudobno znati. Mislil sem, da govoriti ni greh, da resnico povedati ni greh, da biti pošten ni greh, da greh delati ni greh, da ničesar ni greh, da je vse greh le v očeh drugega, da je torej tudi pravica lahko greh: mislil sem, da je resnica samo ena.

Nisem bil dober, sovražil sem svoj narod zavoljo njegovih čudovitih lastnosti, ki jih sam nisem želel imeti, sovražil sem čudovito narodno zavest svojega naroda, sovražil sem nivo njegove intelektualne razvitosti, sovražil nepojmljivo kulturne odnose v njegovih kulturnih razmerah, sovražil sem ga, ker nikoli ni krenil na krivo pot, če pa je, je takoj našel pot nazaj.

Dokazali so mi, da nisem bil napreden: bil sem nasprotnik socializma, bil sem nasprotnik prave svobode in lastne volje človeka posameznika, hotel sem zrušiti sistem samoupravljanja, zato sem pisal nekonstruktivne članke, bil sem vodja podtalne organizacije, ki se je borila za zrušeneje sistema in uveljavitev kapitalistično belogarističnih teženj, bil sem proti demokratičnemu načinu volitev, grobo sem napadal tradicije naše revolucije in si prizadeval, da bi oblatil vse, kar mi je prišlo pod roke, da bi se ponorčeval iz naše stvarnosti, iz naših skupnih prizadevanj, ki so obrodila že neštete sadove.

Bil sem anarhist, ustvaril sem si vizijo in potem v njenih okvirih kritiziral, hotel sem zanešati med nepokvarjeno in zavvedno študentsko mladino zno nemira, ki bi utegnili vzkaliti v nevarno zaslepljenost, zavoljo svoje priznane nenačelnosti sem hotel s svojim delom celo pomagati, da bi se neka stvar, ki sem jo kritiziral,

popravila, ne da bi pustil, da se kritizira ni sam potrudil; tako sem vnesel anarhijo tudi v kulturo, hotel sem, da bi se vse postavilo na glavo, hotel sem brezpravje, hotel sem revolucijo zaradi revolucije.

Nisem bil uvideven, nisem razumel objektivnih in trenutno predstojećih težav, na račun katerih je mogoče upravičeno tolerirati gospodarske napake, nisem razumel, zakaj nerentabilne investicije — točneje povedano, jaz in meni podobni smo krivi za nerentabilne investicije, vsi mi bi radi živeli le na račun drugih, ker smo preleni, da bi se učili in nekaj postali.

Kriv sem, ker nikoli nisem skušal postati povprečen Slovenec, nikoli nisem računal, koliko let še imam do pokojnine, koliko možnosti je do takrat, da se pokojnina dvigne, nikoli nisem iskal prijateljev, ki bi mi priskrbeli službo za mirno mizico, nikoli se nisem delal lepega, pametnega in poštenega, nikoli se nisem postavljaj, da sem prebral Marxov Kapital in sem dober komunist, nikoli nisem kot malomeščan zabavljal čez kmete, nikoli nisem iz avtomobila nikomur očital, da ne more biti umetnik, ker se vozi s kolesom. Nikoli si nisem dal izdelovati suknjičev z dvojno podlogo, nikoli se nisem naučil vztrajno čakati na kost, ki bo priletela z mize. Ničesar takega nisem storil. Zato sem grešil.

Bil sem nepoboljšljiv, nikdar se nisem spokoril za nobeno svojo napako. Izobčil sem prosvetne delavce med spomine, ubijal, sem po šest muh na mah in za vse to sem še vedno živ —

pomislil —
še nisem zaprt, še me niso obesili —
ali ni to nezaslišano?
To je grozno.

Ostudno

Ali te ni sram, da imaš takšnega sina?
Ali te ni sram, da si imel že toliko takšnih sinov? Ali te ni sram, da boš še imel takšne sinove??? Jaz na tvojem mestu bi se ubil. Na svojem mestu pa ostajam tvoj prefinjeno terminološki in vesplošni norčevalec.
Satir

NAMESTO VENCA

Časopisni oglas: »Namesto venca na grob pokojnega tovariša tega in tega je podjetje »to in to« poklonilo« dobrodelnemu društvu tri tisoč dinarjev.»

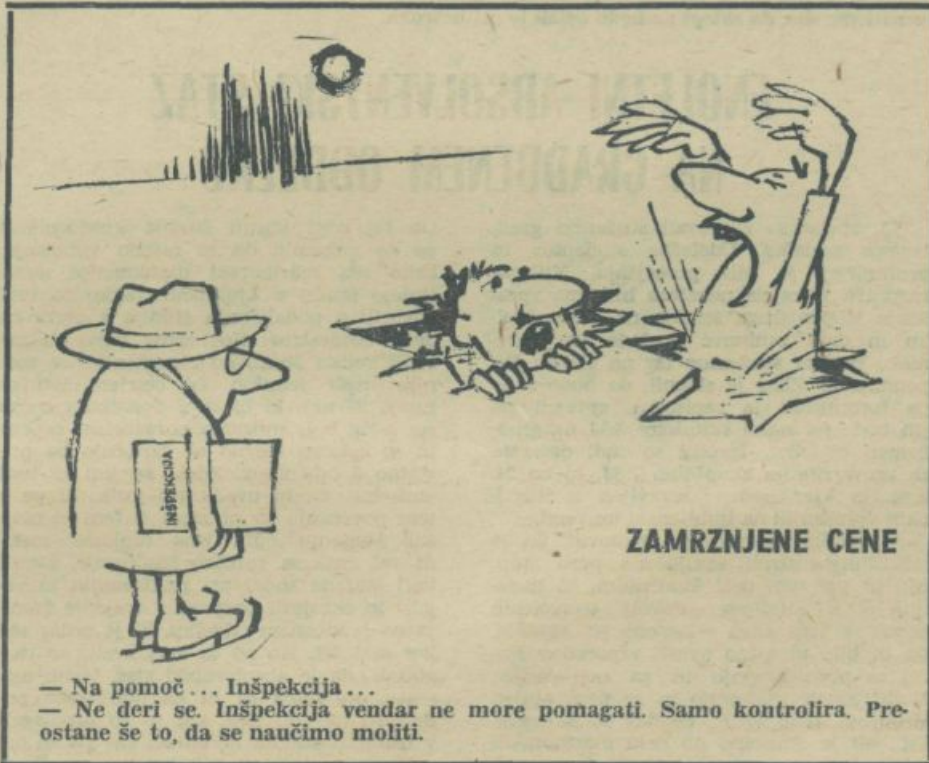
Zelo spodbudno za ostala podjetja in organizacije, v katerih vodilni še nimajo tako lepih navad.

Bralci časopisa si brišejo solze in si mislijo: »Nežna pozornost pokojnikovih prijateljev in tovarišev ni ugasnila niti s pokojnikovim zadnjim dihom. Spremlja ga še v onostranstvo.«

Edina, ki naju moti dobrodelnost takšne vrste, sva vrtnarstvo pogrebnega zavoda in jaz. Na račun najnežnejših človeških čustev je vrtnarstvo pogrebnega zavoda prišlo ob svoj upravičeni zaslužek, jaz pa sem odkril še eno zvito potezo dobrih ljudi. K dobrodelnosti jih namreč spodbuja preprosta gospodarska računica.

Denimo, da kolikor toliko spodoben venec stane 9000 dinarjev. Vsota, ki jo je podjetje darovalo, pa znaša tri tisoč dinarjev. Podjetje si je na ta način prihranilo 6000 din (z besedo: šest tisoč dinarjev).

Peter Baloh

Živela industrializacija

V Zabji vasi so zgradili tovarno. Da, pravo tovarno. Ne kakšno izkoriščevalsko ali pa ekonomsko neutemeljeno, niti ne administrativno. Ne, tovarno, ki jo je spočela ljudska volja, tovarno, ki jo je zgradilo ljudstvo.

Kako je prišlo do tega, da je v Zabji vasi zrasla mogočna tovarna zobotrebec?

Na nekem vaškem zborovanju je župan dal predlog, da se mora Zabja vas nujno industrializirati, kajti le v popolni industrializaciji je bodočnost naših vasi. Predlog je bil soglasno sprejet, kajti prišel je iz ust župana, ki ga je postavilo ljudstvo, in če je župana postavilo ljudstvo, je bil župan potemtakem skoraj ljudstvo, in če je on kaj rekel, je bilo skoraj tako, kot če bi to reklo ljudstvo. Bil je tisto res slovesca dan, ko se je odločala nadaljnja usoda Zabje vasi. Po končanem govoru je zalilo srca vaščanov neko notranje radostno ganotje, in ko so belo oblečene dekuice izročile županu šopke, ko jih je ta prisrčno pritisnil na srce, je redko katero oko ostalo suho.

Nato so začeli graditi tovarno. Garali so od jutra do večera. Gradnje je vodil kot strokovnjak za visoke gradnje vaški mežnar, pa tudi druga strokovna mesta so bila zasedena, saj je imel župan dokaj obilno sorodstvo. Vse je potekalo po načrtih.

Vse v redu, boste rekli, toda kje so vaščanji dobili sredstva za tako odgovorno gradnjo? Precej preprosto.

V sosednjih Butalah so namreč živeli še britejši Butalci, ki so v svoji vasi ustanovili posebno banko za razvoj nerazvitih področij, od katere so si v bližnji bodočnosti obetali mnogo debička, ko bi si njihovi upniki opomogli in prišli na zeleno vejo. Tako jo je nekega dne žabjevaški župan kar osebno mahnil v Butale, kjer so mu dali takoj na roko toliko in toliko milijonov, posebno še, ko jim je razlagal, kakšne perspektive ima Zabja vas.

Ko je bila tovarna zgrajena do približno polovice, je zmanjkalo denarja. Sicer je imel župan res že kakšen ducač vikendov tu in tam, nov mercedes in tako dalje, toda to s tem sploh nima nobene zveze, pa tudi če bi jo imelo, se je vse to zgodilo po volji ljudstva, ki se je svojemu velikemu možu moralo na nek način oddolžiti. Odpeljal se je torej znova k Butalcem, toda, pazite, odpeljal, in to je bistveno, kajti Butalcem se je vse to začinjalo počasi zdeti sumljivo. Toda župan je zopet pokazal svoje govorniške sposobnosti ter se s polno malho vrnil domov.

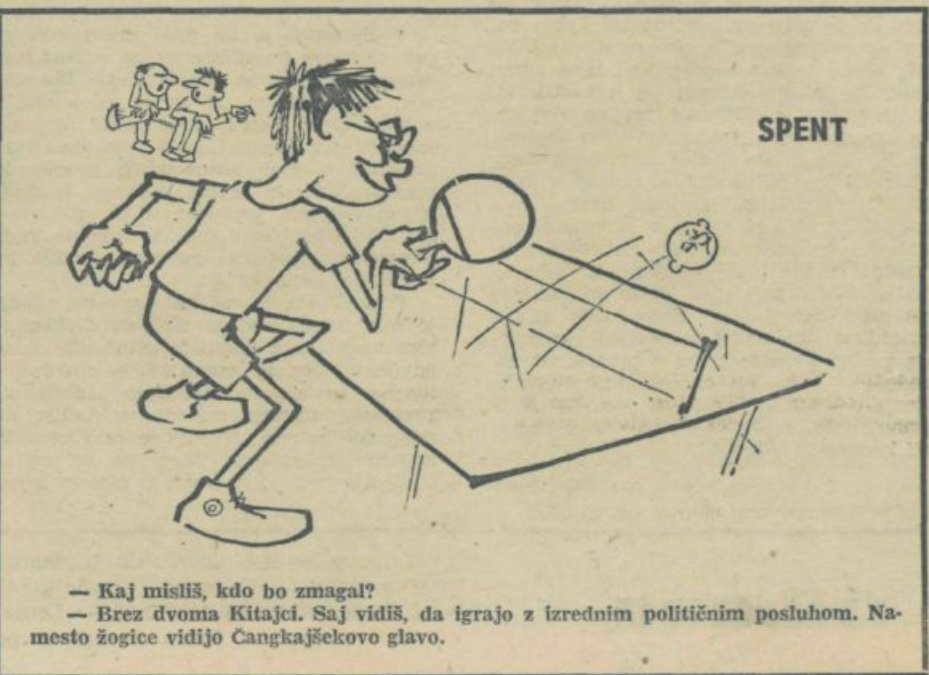
Nepravilno bi bilo, če bi sedaj zgodbo nadaljevali v istem stilu, namreč, da je denar izginjal in izginjal v županovem žepu, medtem ko je tovarna še nadalje ostajala nedograjena. Ne, nasprotno, tovarna je bila nekoč zgrajena. Toda, tovariši, naravno je, da so se pojavile v začetku tudi neke nepredvidene napake in pomanjkljivosti, toda to se večkrat dogaja. Zobotrebci, ki so prihajali s tekočega traku so bili zelo podobni vžigalicam, kar je pomenilo, da je treba pristopiti k temeljiti rekonstrukciji. Zarjo pa je bil seveda potreben nov denar.

Tokrat je župan odšel v Butale peš, čeprav je imel v garažah nove vile kar tri avtomobile. Ko so v butalski banki videli, kako pomilovanja vreden je, so mu takoj nakazali novih kreditov. Bankirje je še potolažil s prvimi proizvodnimi uspehi nove tovarne.

Z novimi investicijami podprta tovarna je končno stekla. Najnovejši stroji so bili res samo polovično izkoriščeni, zato pa je bil tudi proces prekvalifikacije kmetov v delavce toliko težji in dolgotrajnejši. V času tega procesa je šel župan vsaj še petkrat v butalsko banko.

In danes je Zabja vas industrijski center. Tovarna zobotrebcev se je afirmirala tudi že v tujini. Sicer jih v tujino prodaja res za polovično ceno, toda prvi uspehi so tu. Tovarna je baje nerentabilna, njeni proizvodni stroški daleč presegajo dohodke, toda če zmanjka denarja, gre župan v Butale, kjer je reden gost. Baje je navežal stike tudi z drugimi bankami, toda to ni bistveno. Vse je v redu, Zabja vas ima najvišji standard v okolici, čeprav tovarna dela le v eni izmeni, 5 dni na teden po 5 ur na dan.

—Pepi

ARHITEKTURA — PET LET

V Beogradu je bilo končano posvetovanje študentov arhitekture iz vse Jugoslavije, na katerem so bili prisotni študentski predstavniki vseh jugoslovanskih fakultet za arhitekturo. Razpravljali so o vprašanjih, ki so največjega pomena za vse študente arhitekture.

Ko so govorili o liku sodobnega arhitekta, so poudarili, da je njegova naloga usklajevanje funkcije, forme in konstrukcije, njegov proces projektiranja pa mora iti od analize do sinteze. Kreatorja naj tvori arhitekt risar, projektant in urbanist, realizatorja pa izvajalec, statičar in konstruktor.

Osrednja tema posvetovanja je bila reforma študija arhitekture, saj dosednji način ne vodi nikamor. Sklenili so, naj se študij podaljša na pet let s tem, da bi bil poudarek pouka v prvih treh letnikih na tehničnih predmetih, v četrtem in petem letniku pa bi se poučevali strokovni projektantski predmeti in temeljni pouk. Pomemben je predlog, da bi osnovne usmeritve tega študija uvedli šele na tretji stopnji, medtem ko bi bil diplomant druge stopnje splošni strokovnjak za vse usmeritve. Zahtevo po podaljšanju študija so utemeljili med drugim s predlogom, da bi se en semester posvetili praksi v proizvodnji, kjer bi se študentje seznanili s proizvodnjo in delavskim samoupravljanjem. Pouk si zamišljamo z osemurnim delom v proizvodnji, obenem pa bi ta čas študentje lahko izkoristili za opravljanje izpitov.

Vsi ti in še drugi sklepi tega posvetovanja pomenijo pomembno prelomnico v procesu ustvarjanja novega tipa študija arhitekture, zato so poudarili, da morajo vložiti vse sile, da sklepi ne bodo ostali le pri besedah.

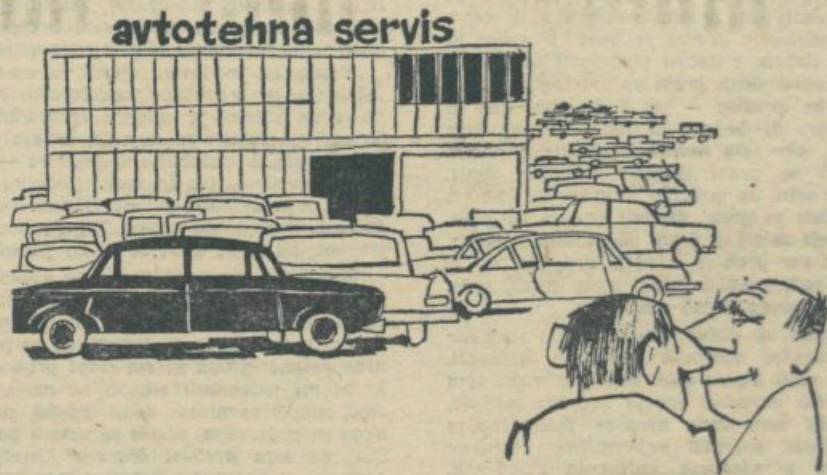
ENOLETNI ABSOLVENTSKI STAŽ NA GRADBENEM ODDELKU

13. aprila so zborovali študentje gradbenega oddelka. Udeležba študentov in profesorjev je bila precejšnja. Njihova razprava je zajela nekatera bistvena vprašanja stopenjskega študija na tem oddelku in dala zanimive poglede na počitniško prakso študentov ter na sistem stipendiranja. Zbor je sklenil, da bodo sklepe formulirali iz zapisnika, sprejeli pa jih bodo na redni skupščini ZŠJ na gradbenem oddelku. Izvolili so tudi delegate za univerzitetno skupščino ZŠJ, ki bo 24. t. m. in kjer bodo razpravljali o študijskih vprašanjih na ljubljanski univerzi.

V uvodni diskusiji so ugotovili, da je težko organizirati zaključeno prvo stopnjo in pri tem dati študentom ki nadaljujejo s študijem, dovolj teoretičnih osnov v tem času. Zavzeli so stališče, da bi bilo umestno uvesti vzporeden študij za prvo stopnjo in za neprekinjen študij za prvo stopnjo in za neprekinjen študij v štirih letih. Vendar so se vprašali, ali je smiselno ob delu mariborskih višjih šol, prvo stopnjo imeti še naprej, ker se je pokazalo, da je doslej šlo zelo malo študentov po prvi stopnji v prakso.

Ob tej novi shemi študija gradbeništva pa so nakazali, da ni rešeno vprašanje, kako naj mariborski diplomantje nadaljujejo študij v Ljubljani. Veliko so tudi govorili o podaljšanju študija z osem na devet semestrov. Kot vzrok temu so navedli veliko študijsko obremenitev v zadnjih dveh letnikih (v četrtem letniku imajo 34 ur), ki bi se z dodatkom enega semestra bolj smiselno porazdelila, čeprav bi se celotno število ur povečalo na približno 5 odstotkov. Zdelo se jim je tudi smiselno, da bi uvedli tuj jezik, ki pa v tem povečanju ur ni zajet. S tem bi olajšali študentu opravljene diplome zaradi več časa za sprotno študiranje, zaradi bolj izbrane snovi pri predavanjih in vajah in skrajšali povprečno trajanje študija na gradbenem oddelku, ki je sedaj več kot šest let. Ko so to analizirali, so razglasili, da je absolventski staž šestih mesecev prekratek in bi ga bilo treba podaljšati na eno leto, kot so to predlagali v osnutku statuta fakultete, kar pa se pri usklajanju statutov fakultet ne upošteva brez zadostnih argumentov. Ker diplomira v šestih mesecih le približno 10 odstot-

DEVIZNA AVTOVZAJEMNOST

— Kako da je v Ljubljani toliko tujih vozil?

— Ker jih petkrat prej dobiš kot Zastavo. Deviz imamo na pretek, kot država sicer ne, zato pa kot posamezniki. Na posameznikih pa, kot pravimo, država sloni.

kov absolventov in ker študentje izgube po tem času vse socialne ugodnosti, se morajo zaposliti in obenem delati diplomno. Iz tega vidimo, da je tak staž daleč od realnega stanja na fakulteti oziroma na oddelku. Zbor ni našel vseh argumentov, da bi lahko zagovarjal enoletni staž in bodo o tem spregovorili na skupščini študentov. Možnost za podaljšanje študija so videli v srednji šoli, česar pa niso bolj precizirali. Ugotovili so, da nadaljnji kvalitativni napredek študija na gradbenem oddelku ni mogoč brez primerne povečanja števila asistentov, ki jih je le pet, in tudi števila predavateljev.

Zivahno je bilo razglabljanje o smislu počitniških praks. Doslej se je dogajalo, da so neka podjetja zaposlila praktike na takih mestih, kjer smislu prakse ni bilo zadovoljeno. Rešitve so iskali v okviru fakultete, kjer naj se pripravi program počitniških praks in kjer se določijo podjetja, ki se jim take prakse lah-

ko zaupajo. Kot izbiro temu so postavili, da bi prakse ukinili; diplomant pa naj bi šel, ko pride v podjetje, skozi vse faze dela. Med študijem pa naj bi prakse nadomestile smiselno izbrane strokovne ekskurzije.

Študentje gradbeništva so ugotavljali, da stipendijska politika gospodarskih organizacij ne zagotavlja pravih dodeljevanj štipendij, ki so še socialna podpora, tako da posamezni primeri podelitve povzročijo burne razprave. Rešitev se je iskala v centralnem organu univerze, ki naj skrbi za pravilno podeljevanje štipendij. Vendar bi se tako podeljevanje že močno vmešalo v kompetence gospodarskih organizacij. Zato je rešitev v republiškem zakonu, ki naj predpiše pogoje, katerim mora ustrezati prosilec in da da univerzitetni organom možnost povratnega vpliva na podeljevanje.

Cveto Pohar

BRUCOVANJE — EDINA DEJAVNOST ŠTUDENTSKEGA KLUBA V LAŠKEM?

Laški pokrajinski študentski klub je priredil brucovanje, na katerem je sprejel med svoje člane dvanajst novih študentov. Akademski ples prireja klub vsako leto po navadi že v začetku feruarja. Zaradi organizacijskih težav in omejenega časa študentov, ki so sestavljali organizacijsko skupino, pa je ta edina elitna plesna prireditev v mestu zakasnila skoro za mesec dni. Kljub temu je treba poudariti, da je prireditev z organizacijske strani uspela. Klubu namreč ne gre toliko za samo brucovanje kot tako, se pravi, za sprejem brucov in za finančni uspeh (ki ga ni), ampak teži za tem, da ostane to vsakoletna elitna kulturna prireditev brez izgredov, pijančevanj, nepovabljenih razgrajajških »gostov« in podobnih izpadov, ki bi sprevržili prireditev v navadno »gasilsko veselico«. Vstop je bil, kot vsako leto, mogoče izključno le z vabilom, ki so bila razdeljena nekaj dni prej med prebivalce domače občine. Vse do konca je ples ostal na tem zelenem nivoju.

Program prireditve je bil zanimiv, skratka, brucovanje je uspelo, vendar samo, če ga gledamo oddvojeno. Takoj pa, ko ga primerjamo s programi prejšnjih let, lahko že kar s preteklim letom, moramo na žalost ugotoviti, da je nazadov. V programu so sicer bile številne novitete, za katerimi težijo vsako leto laški študentje. V njem je bila zajeta kulturno-ekonomsko-politična problematika občine v zanki, kar predstavlja ponavadi osnovo programa. Vendar so ljudje v programu pogrešali ono izvirnost humoristične oblike izrazov in pestrost vprašanj, ki je odlikovala brucovanje pred letom dni, še bolj pa pred dvema leti. Bomo tudi za to prireditev čez nekaj let morali priznati, da v bistvu (to se pravi v programu) nazaduje — tako kot nasploh kulturno življenje v občini? Mogoče pa je to le odraz trenutne težke situacije (splošno v občini ali konkretno v klubu)?

Emil Spec

PRIPIS: Sicer zelo lepo in prav, da pokrajinski klubi prireajo za svoje člane čim bolj slovesen sprejem. Toda zdaj se, da bodo ti člani prav kmalu razočarani, če bo vsa dejavnost ostala samo v okviru družabnega življenja. Dejstvo pa je, da večina klubov živi od brucovanja do brucovanja. Res, vmes so sredstva, ki jih vsem klubom primanjkuje, toda obstaja niz dejavnosti, za katere sredstva niso ravno osnovni problem. Mislim, da bi kolega iz Laškega napravil precej boljše, če bi odkrito spregovoril o težavah, s katerimi se klub bori o njegovem vključevanju v družbeno ekonomsko strukturo svoje občine, saj sam pravi, da delo v klubu nazaduje. Verjetno pa se ne bomo mogli strinjati z mnenjem, da so težave samo trenutne.

Vprašujemo se, če ni vmes nezainteresiranost študentov za družbeno življenje in s čim je pogojena?

NE BOJ ZA NASLOVE

V Sarajevu je bil pred dnevi končan peti sestanek koordinacijskega odbora študentov medicine in stomatologije Jugoslavije. Na sestanku, ki so se ga udeležili vodilni predstavniki študentskih organizacij iz vseh fakultet, so v treh dneh razpravljali o vseh aktualnejših problemih medicinskega in stomatološkega študija. Kljub mnogim problemom pa so največ govorili o problemu diplomantov, o problemih pouka, izrednega študija in reformi visokošolskega sistema.

Pretekli sta že več kot dve leti, odkar je bila izdana zadnja diploma diplomantom medicinske fakultete. Študentje končujejo, diplom pa niti ne tiskajo več. Situacija postaja vedno bolj nevarna, vprašanje znanega zakona še vedno ni dokončno rešeno. Javnost je celo večkrat napačno informirana, češ, da so edino študentje tisti, ki ne marajo diplom in se

trmasto bore za naslove doktorjev. Ponovno so poudarili, da temu ni tako, da pa bodo morali storiti vse potrebno, da se situacija uredi v skladu z zakonskimi predpisi, zakon pa naj velja za vse naše študente. V ta namen so storili tudi vse potrebno.

Verjetno je najvažnejši sklep tega sestanka formiranje skupnega odbora zveze študentov vseh medicinskih in stomatoloških fakultet, ki bo imel prvo leto svoj sedež v Zagrebu. Potrebo po takšnem skupnem telesu, ki bo koordiniralo delo vseh študentskih organizacij, je bilo čutili že dalj časa. V začetku bodo največje naloge tega odbora: organizacijska ureditev, spremljanje strokovne problematike, vprašanje družbenega življenja medicincev in stomatologov in pa vodenje jugoslovanskega odbora za izmenjavo študentov v času počitniških praks. Odbor bo delal v sklopu centralnega odbora zveze študentov Jugoslavije.

V razpravi o izrednem študiju so sklenili, da je izredni študij sicer koristen in potreben, vendar mu v sedanjih pogojih pouka, pri sedanjih kapacitetah in kadrih ne more biti mesta. Predlogov za izboljšanje je bilo več, osnovno vodilo pa naj bi bilo, da morajo biti obveze izrednih in rednih študentov enake. Ta problem je še bolj problematičen zato, ker ima vsaka fakulteta organiziran izredni študij na svoj način.

Razprava o reformi visokošolskega sistema je jasno pokazala, da je prvi korak k izboljšanju sedanjega stanja v usklajenju učnih programov posameznih medicinskih in stomatoloških fakultet. V nobeni vrsti študija ne obstajajo namreč tako velike razlike v študijskih programih različnih fakultet, kar je prav gotovo posledica teženja, da si vsaka fakulteta ustvari svoj tip reforme. Ker pa je dovolj eksperimentov, saj s tem trpi študent in vsa družba, je povsem na mestu sklep, da je, in mora biti, naslednja faza reforme, da najde tip, ki bo najbolj ustrejal, temu pa naj prilagodi tudi ostale sisteme.

Čeprav je bil to že peti sestanek tega koordinacijskega telesa, menimo, da je prvi, ki je pokazal, da so si končno vsi študentje medicine in stomatologije edini pri reševanju največjih problemov tega

študija, zato je bil verjetno optimizem, ki je vel iz zaključne besede sestanka, povsem na mestu.

S. Rutar

ŠOLT TUDI MED MARIBORSKIMI ŠTUDENTI

Te dni so se mudili v Mariboru predstavniki ŠOLT-a iz Ljubljane z enim edinim namenom, da oživijo te dejavnosti tudi med mariborskimi študenti. V razgovorih je prišlo do določenega napredka. Izkazalo se je, da so za foto-kino in avtomoto dejavnost podani vsi pogoji. Na višji tehniški šoli bodo že v kratkem ustanovili »Foto kluba«, ki naj bi se v kratkem razrasel v širšo obliko dejavnosti, z izgraditvijo nove zgradbe VTS bo možno dobiti nekaj prostorov, ki bodo lahko uspešno služili nekaterim dejavnostim ŠOLT-a. Za avto-moto dejavnost je tudi precejšnje zanimanje, vendar se tu nehoti srečajo s finančnim problemom; nabaviti bi namreč morali avtomobil, kar pa je trenutno še nemogoče. Za sedaj bodo lahko organizirali le tečaje za voznike A in B kategorije. Kljub temu pa upajo, da bodo zaživele tudi ostale dejavnosti, posebno še, če bodo naleteli na potrebno razumevanje šolskih uprav in če bodo stiki z zvezo ŠOLT iz Ljubljane trajnejši in globlji.

J. M.

„PROJEKT — NIZKE GRADNJE“

Ljubljana, Parmova 33/III, Telefon 312-029

Izvršuje projektne naloge za: ceste, mostove, vodovode, kanalizacije, hidrocentrale, melioracije, regulacije, pristaniške zgradbe, visoke zgradbe.